

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Broj: 03-16-7-3151-4/17
Sarajevo, 26.4.2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
Parlamentarna skupština BiH

BOSNA I HERCEGOVINA MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA SARAJEVO			
26-04-2017			
PRIMLJENO	Klas. broj	Kada pri- hvaćeno	Uput- stvo
0102-16-1	1110	17.	

H

Predmet: Dostava Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije za 2016. godinu

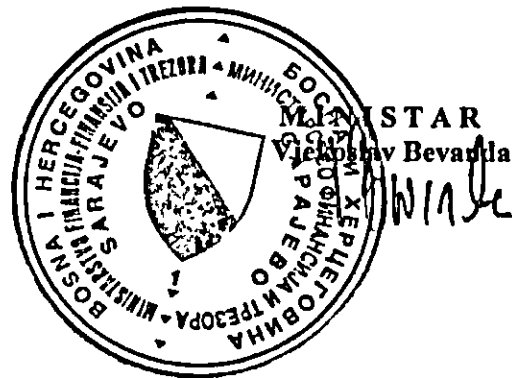
Poštovani,

U privitku vam dostavljamo Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2016. godinu koji sukladno članku 25. Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 27/08 i 32/12) priprema Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH.

Predmetno izvješće usvojeno je od strane od strane Vijeća ministara BiH na 98. sjednici, održanoj 12.4.2017. godine. Sukladno zaključku Vijeća ministara BiH zaduženo je Ministarstvo financija i trezora da navedeni materijal dostavi Parlamentarnoj skupštini BiH radi upoznavanja.

S tim u vezi, u privitku vam dostavljamo Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2016. godine na tri službena jezika u upotrebi u Bosni i Hercegovini.

S poštovanjem,

Dostaviti:

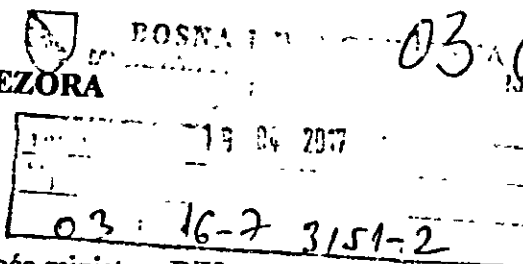
- Parlamentarna skupština BiH
- a/a

Broj: 05-07-1-941-15/17 12?
Sarajevo, 13. 4. 2017. godine

MINISTARSTVO FINANCIJA I TREZORA
- n/r tajnika Ministarstva -

SARAJEVO

PREDMET: Obavijest o zaključku Vijeća ministara BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 98. sjednici, održanoj 12. 4. 2017. godine, upoznalo se s Godišnjim konsolidiranim izvješćem interne revizije za 2016. godinu, te s tim u vezi zaključilo:

- zadužuje se Središnja harmonizacijska jedinica da nastavi razvijati sustav interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine i pružati podršku institucijama koje uspostavljaju jedinice interne revizije, kako bi se uspostavila operativna i funkcionalna struktura interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;
- zadužuju se rukovoditelji jedinica interne revizije i interni revizori da pripreme godišnji plan obuke internih revizora, te da u koordinaciji sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom provedu planove kontinuirane profesionalne edukacije kako bi u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, Standardima interne revizije i drugim relevantnim propisima unaprijedili svoja znanja i vještine u cilju povećanja kvalitete usluga koje pružaju;
- zadužuju se institucije Bosne i Hercegovine u kojima su uspostavljene jedinice interne revizije da, u skladu s relevantnim propisima, planiraju neophodna sredstva za obuke internih revizora u svojim proračunima, te da u skladu s odobrenim planovima obuka i odobrenim proračunskim sredstvima za ove namjene internim revizorima omogućе pohađanje obuka;
- zadužuju se rukovoditelji jedinica interne revizije i rukovoditelji institucija Bosne i Hercegovine da, u skladu s Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, dosljedno primjenjuju propisane procedure kojima je reguliran način potpisivanja i provođenja Povelje interne revizije („Službeni glasnik BiH“, broj 82/11) i Sporazuma o vršenju funkcije interne revizije („Službeni glasnik BiH“, broj 73/12).

Zadužuju se Ministarstvo financija i trezora i Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH da Godišnje konsolidirano izvješće interne revizije za 2016. godinu dostave Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

O zaključku vas informiramo radi njegove provedbe.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANCIJA/
FINANCIJA I TREZORA

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA
I TREZORA

BOSNIA AND HERCEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНІЗАЦІЈСКА ЈЕДИНИЦА

GODIŠNJE KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE

UNUTARNJE REVIZIJE

ZA

2016. GODINU

Sarajevo, ožujak 2017. godine

Sadržaj

1.	Uvod	2
2.	Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH – SHJ MFIT BiH	3
3.	Zakonodavni okvir i temelj za pripremu Godišnjeg Konsolidiranog izvješća unutarnje revizije u institucijama BiH	9
3.1.	Metodologija rada unutarnje revizije u institucijama BiH	11
3.2.	Osnove Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH za razdoblje 2016 – 2018. godina	13
3.3.	Realizacija Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH za razdoblje 2016 – 2018. godina	14
4.	Konsolidirano izvješće o unutarnjoj reviziji po revizijskim izvješćima	15
4.1.	Jedinice unutarnje revizije institucija BiH – pregled nadležnosti	15
4.2.	Izvješća jedinica unutarnje revizije institucija BiH	20
4.3.	Pregled uspostave jedinica unutarnje revizije institucija BiH	35
4.4.	Pregled poštovanja metodologije unutarnje revizije i učinka jedinica unutarnje revizije institucija BiH	39
4.5.	Kontinuirana profesionalna edukacija unutarnjih revizora u institucijama BiH	44
5.	Zaključci Vijeća ministara BiH	47
5.1.	Realizacija zaključaka Vijeća ministara BiH	47
5.2.	Prijedlog zaključaka Vijeća ministara BiH	50

1. Uvod

Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH (SHJ MFiT BiH) obvezna je, sukladno odredbama članka 25. Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 27/08 i 32/12), pripremiti Godišnje Konsolidirano izvješće unutarnje revizije.

Godišnje Konsolidirano izvješće unutarnje revizije daje osnovne podatke o sustavu unutarnje revizije u institucijama BiH, podatke o aktivnostima Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija i trezora BiH, podatke o jedinicama unutarnje revizije, unutarnjim revizorima, podatke o revidiranim institucijama, kao i podatke o izvršenim unutarnjim revizijama od strane jedinica za unutarnju reviziju institucija BiH i podatke o poduzetim aktivnostima na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH.

Sustav unutarnje revizije dio je sustava javne unutarnje financijske kontrole (PIFC – *Public Unutarnja Financial Control*) koji je razvila Europska komisija i koji ima za cilj da zemljama u procesu pridruživanja EU pruži pomoć u razumijevanju i primjeni dobro razvijenih i efektivnih sustava unutarnje kontrole.

Sustav unutarnje revizije u institucijama BiH, pored Zakona o unutarnjoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 27/08 i 32/12), definiran je i Strategijom razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016-2018. godina. Strategiju razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016-2018. godinu usvojilo je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 87. sjednici održanoj 29.12.2016. godine.

Važan dio sustava unutarnje revizije u javnom sektoru BiH predstavlja i Koordinacijski odbor središnjih jedinica za harmonizaciju. To tijelo uspostavljeno je na temelju članka 2. stavak (13) i članka 28. stavak (2) Zakona o unutarnjoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 27/08 i 32/12), Zakona o finansiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 42/12), članka 6. Odluke Narodne skupštine Republike Srpske, broj: 01-1012/10 („Službeni glasnik RS“, broj: 72/10) i članka 6. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 47/08).

Koordinacijski odbor središnjih jedinica za harmonizaciju (KO SJH), čine rukovoditelji Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, Središnje harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva financija i Središnje jedinice za harmonizaciju Ministarstva financija Republike Srpske.

U nastavku dajemo pregled stanja zakonodavnog okvira unutarnje revizije u institucijama BiH, aktivnosti SHJ, podatke o jedinicama unutarnje revizije i izvršenim unutarnjim revizijama, preporuke iz izvješća unutarnje revizije koja su sačinjena tijekom razdoblja izvješćivanja, pregled poštovanja metodologije unutarnje revizije, kontinuirana profesionalna edukacija unutarnjih revizora u institucijama BiH, kao i mjere i aktivnosti poduzete od strane institucija na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH.

2. Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH – SHJ

3.

Obveza Bosne i Hercegovine na polju unutarnje revizije utvrđena je člankom 90. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine, u dijelu pod nazivom „Saradnja u području revizije i financijske kontrole“ ("Službeni glasnik BiH-Međunarodni ugovori", broj 10/08).

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 27/08 i 32/12), Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i BiH

("Službeni glasnik BiH-Međunarodni ugovori", broj 10/08), Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 5/03, 42/03, 26/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 i 103/09), a na temelju Odluke Vijeća ministara BiH, broj 113/09 ("Službeni glasnik BiH", broj 44/09) uspostavljena je Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH – SHJ MFiT BiH, koja sukladno navedenim propisima ima obvezu uspostaviti i razvijati sustav unutarnje financijske kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, a kao poseban segment ovog sustava da uspostavi sustav i strukturu unutarnje revizije u institucijama BiH.

Vijeće ministara BiH je u srpnju 2010. godine imenovalo ravnatelja i zamjenika ravnatelja SHJ MFiT BiH. Također, Vijeće ministara BiH je, na prijedlog SHJ MFiT BiH u rujnu 2010. godine, na svojoj 133. sjednici, usvojilo Pravilnik o unutarnjoj organizaciji SHJ MFiT BiH. SHJ MFiT BiH je, sukladno usvojenom Pravilniku o unutaranoj organizaciji zaključno s 31.12.2016. godine, imala zaposlenih ukupno 9 osoba, uključujući ravnatelja i zamjenika ravnatelja.

Potporu uvođenju javne unutarnje financijske kontrole u Bosni i Hercegovini pružila je i Europska unija kroz dva projekta finansirana iz sredstava IPA (*Instrument for Pre-Accession Assistance*) fondova podrške Bosni i Hercegovini i to: Projekt PIFC (*Public Unutarnjal Financial Control*) i Projekt SPFM (*Strengthening Public Financial Management*). Projektom PIFC pružena je potpora institucijama BiH u procesu uvođenja i razvoja sustava unutarnje revizije (IR) i sustava financijskog upravljanja i kontrole (FUK) utemeljenih na dobrim praksama u državama članicama EU, kao i na iskustvima iz drugih država koje ispunjavaju obveze u vezi s procesom pristupanja članstvu u EU. Projekt SPFM pružio je potporu procesu reformiranja i uspostave efikasne javne uprave u Bosni i Hercegovini, koja je u stanju podržati proces integracije zemlje u EU, jačanju kapaciteta državnih i entitetskih uprava u polju kreiranja politika i koordinacije, kao i u području kontrole i upravljanja javnim financijama.

U okviru pomenutih projekata pružena je i tehnička pomoć SHJ MFiT BiH, a koja je osigurana kroz Koordinacijski odbor središnjih jedinica za harmonizaciju - KO CJH. Projekt PIFC realiziran je kroz: segment unutarnje revizije i segment financijskog upravljanja i kontrole. Kroz Projekt SPFM pružena je potpora unaprjeđenju sustava FUK-a, te približavanju modela koji se koriste, kao i iskustava, zemalja u okruženju, ali i u svijetu, u oblasti certifikacije i kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora. Ovaj Projekt okončan je polovinom 2015. godine.

Okvir PIFC-a (*Public Unutarnjal Financial Control*) čine tri stuba koji bi trebali osigurati dovoljno sinergijskih efekata kako bi se osiguralo razumno uvjeravanje da unutarnje kontrole funkcioniraju adekvatno i efektivno, a to su:

- funkcionalno neovisna i decentralizirana unutarnja revizija (IR) - kao pomoć rukovoditelju institucije koja vrši preglede efektivnosti unutarnjih kontrola,
- financijsko upravljanje i kontrola (FUK) - uz jačanje odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u instituciji i
- SHJ, kao zasebna jedinica, koja razvija i usmjerava proces PIFC-a.

Svaka od tri razine vlasti je, kroz svoju središnju harmonizacijsku jedinicu, dokumente koje je KO SJH odobrio, dalje razrađivao i pripremao dokumente, prilagođavajući okvirne dokumente svojim potrebama. Ovakvim koordiniranim pristupom postignuta je unificiranost u pristupu propisima metodološkog tipa iz oblasti unutarnje revizije.

Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH, ovlaštena je za razvoj, rukovođenje i koordinaciju unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine. Sukladno nadležnostima definiranim Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH, SHJ MFiT BiH u dosadašnjem postojanju realizirala je kako slijedi:

- a) Pripremu prijedloga za izmjene Zakona o unutarnjoj reviziji u institucijama Bosne i Hercegovine, nakon usuglašavanja u Koordinacijskom odboru SJH;
SHJ je pripremila nacrt Zakona o izmjenama Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH, kojim su stvorene kvalitetne zakonske pretpostavke za uspostavu efikasnog i ekonomičnog sustava unutarnje revizije u institucijama BiH. Zakon je, nakon usvajanja, objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj: 32/12.
Ovom dopunom zakonskog rješenja definirano je vršenje funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH na način da se osigura efikasnije i racionalnije uspostavljanje jedinica unutarnje revizije, koje će onemogućiti uspostavljanje nepotrebno velikog broja jedinica unutarnje revizije, već da se s manjim brojem jedinica koje će, sukladno različitim kriterijima grupiranja i ispunjenosti uvjeta, omogućiti pokrivenost unutarnjom revizijom više organizacijski i resorno srodnih institucija, a što za rezultat ima i značajan materijalni efekt u smislu negomilanja neracionalnog broja izvršitelja i troškova koji bi se tako proizveli. Ovakvom izmjenom omogućeno je i uspostavljanje jedne jedinice unutarnje revizije koja će vršiti unutarnju reviziju u više organizacijski ili resorno srodnih institucija, sukladno principima definiranim Zakonom.
- b) Pripremu i provedbu programa obuke i certificiranja unutarnjih revizora institucija Bosne i Hercegovine, nakon usuglašavanja programa obuke u Koordinacijskom odboru SJH;
U prethodnom razdoblju izvršena je obuka osoblja koje radi na poslovima unutarnje revizije i financijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH, Republike Srpske i Federacije BiH, kroz Projekt PIFC i Projekt SPFM koji su financirani od strane EU. Različite razine obuka pružene su za različite polaznike iz različitih oblasti.
Tijekom 2015. godine SHJ MFiT BiH pripremila je Program obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH, koji je objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj: 7/15. Sukladno ovom Programu i svojoj zakonskoj obvezi, SHJ MFiT donijela je Odluku o načinu bodovanja, evidentiranja i izvješćivanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 92/15) i Naputak o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 97/15). Navedenim podzakonskim aktima definiran je način stjecanja zvanja i certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH, kao i način priznavanja obuka unutarnjih revizora u institucijama BiH. SHJ MFiT BiH u 2015. godini izvršila je certificiranje prve grupe od 13 unutarnjih revizora u institucijama BiH koji su ispunjavali sve propisane uvjete, te izdala, sukladno Programu obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH, 13 rješenja o stjecanju certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH.
U razdoblju izvješćivanja, tijekom 2016. godine, SHJ MFiT BiH, sukladno Programu obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH, organizirala je obuku za stjecanje Certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH za osoblje unutarnje revizije u institucijama BiH. Do kraja 2016. godine realiziran je teorijski dio obuke i pismeni dio ispita za 18 unutarnjih revizora. U tijeku 2017. godine planirano je organiziranje praktičnih obuka koje podrazumijevaju vršenje minimalno dvije unutarnje revizije.
Sukladno propisima u oblasti kontinuirane profesionalne edukacije SHJ MFiT BiH po zahtjevu izdaje mišljenje o ispunjavanju uvjeta za bodovanje obuka koje organiziraju međunarodne i domaće organizacije na teme definirane Programom obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH. U 2016. godini SHJ MFiT BiH zaprimila je i obradila ukupno 39 zahtjeva jedinica unutarnje revizije za bodovanje obuka o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji, na koja su u predviđenom roku izdata mišljenja.
- c) Usvajanje i provedbu standarda za unutarnju reviziju u institucijama BiH i Kodeksa profesionalne etike za unutarnje revizore, nakon usuglašavanja u Koordinacijskom odboru SJH;
Standarde unutarnje revizije, s metodologijom rada unutarnje revizije u institucijama BiH, SHJ MFiT BiH objavila je u Priručniku za unutarnju reviziju sa standardima unutarnje

revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 82/11). Ovi dokumenti temelje se na okvirnim dokumentima odobrenim od KO SJH.

Standardi za rad unutarnjih revizora temelje se na Međunarodnim standardima za profesionalnu praksu unutarnje revizije, na način kako je to definirano Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH. Navedeni standardi djelomično su prilagođeni potrebama javnog sektora i čine ih: Standardi karakteristika / atributivni standardi, Standardi izvođenja / radni standardi i Standardi implementacije / standardi provođenja. Kodeks profesionalne etike za unutarnje revizore u institucijama BiH sastavni je dio metodologije unutarnje revizije i usuglašen je s međunarodnim standardima.

- d) Usvajanje i implementaciju radne metodologije unutarnje revizije, nakon usuglašavanja u Koordinacijskom odboru SJH;
Pored Priručnika, nakon usuglašavanja okvirnih dokumenata na KO SJH, SHJ MFiT BiH je za potrebe unutarnje revizije u institucijama BiH pripremila i objavila tekst Povelje unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 82/11) i Kodeks profesionalne etike za unutarnje revizore u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 82/11), kao dio radne metodologije za unutarnju reviziju u institucijama BiH. Također, SHJ MFiT BiH objavila je i tekst Sporazuma o vršenju funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 73/12).
Poveljom unutarnje revizije uređuje se opći pristup unutarnje revizije, svrha i cilj, neovisnost, uloga i djelokrug unutarnje revizije, odgovornost rukovoditelja jedinice za unutarnju reviziju/unutarnjeg revizora, kao i ovlaštenja pristupa dokumentaciji, kadrovima i fizičkoj imovini koja je relevantna za obavljanje angažiranja, te se definira obim aktivnosti unutarnje revizije, izvješćivanje i postupci u slučaju identificiranja pokazatelja prijevare.
Etički kodeks je dokument neophodan i prikladan za profesiju unutarnje revizije koja se temelji na povjerenju u objektivnom uvjerenju o upravljanju rizikom, sustavima kontrole i rukovođenju.
U cilju stvaranja uvjeta za provođenje Zakona i podzakonskih akata, SHJ MFiT BiH pripremila je i objavila tekst Sporazuma o vršenju funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH, kojim se reguliraju međusobna prava i obveze jedinice unutarnje revizije koje su navedenim propisima zadužene za vršenje funkcije unutarnje revizije u više institucija i institucije u kojoj ta jedinica pruža uslugu unutarnje revizije.
- e) Usvajanje i implementaciju Strategije razvoja unutarnje revizije u javnom sektoru nakon usuglašavanja u Koordinacijskom odboru SJH;
Osnovni strateški dokument, koji je na sveobuhvatan način predstavio novi koncept upravljanja javnim financijama i aktivnosti za potrebe njegovog razvoja, bila je Strategija za provođenje javne unutarnje kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, koju je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo na 110. sjednici održanoj 30.12.2009. godine.
U razdoblju izvješćivanja SHJ MFiT BiH pripremila je Strategiju razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016 - 2018. godina, koju je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo na 87. sjednici održanoj 29.12.2016. godine. Strategija je usuglašena s preporukama SIGMA¹-e i Generalne direkcije za proračun Europske unije i predstavlja drugi po redu strateški dokument u oblasti unutarnje revizije u institucijama BiH.
Strategija razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016 – 2018. godina sadrži analizu sadašnjeg stanja javnih unutarnjih financijskih kontrola, uključujući analizu zakonodavnog i institucionalnog okvira, s posebnim naglaskom na praktičnu implementaciju ovih sustava. Potpuna implementacija ove strategije trebala bi unaprijediti kvalitet upravljanja javnim sredstvima kroz usklađivanje sa standardima i praksom Europske unije, osiguravajući veću

¹ Support for Improvement in Governance and Management, zajednička inicijativa OECD-a i EU.

transparentnost i odgovornost, te smanjenje broja negativnih mišljenja vanjske revizije. Realizacija ciljeva i mjera predviđenih Strategijom izravno doprinosi ispunjavanju zahtjeva na putu dalje integracije BiH u Europsku uniju.

- f) Davanje suglasnosti na pravilnike o sistematizaciji organizacija koje uspostavljaju jedinice unutarnje revizije u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju;
SHJ MFiT BiH je sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH objavila Odluku o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 49/12) i Pravilnik o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br: 81/12 i 99/14) čime su stvoreni svi potrebni uvjeti za dostavljanje prijedloga pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u jedinicama unutarnje revizije na suglasnost SHJ MFiT BiH za institucije koje uspostavljaju jedinice unutarnje revizije. Ova aktivnost proizišla je nakon objavljivanja navedenih dokumenata, a koji su rezultat analiza rađenih od strane SHJ MFiT BiH i razmatranja materijala i prijedloga dostavljenih od eksperata Projekta PIFC za izradu optimalne strukture unutarnje revizije u institucijama BiH. Ovim dokumentima definirano je uspostavljanje decentraliziranog modela unutarnje revizije u institucijama BiH, kao i obveze institucija za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije.

SHJ MFiT BiH sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji daje suglasnost na izmjene i dopune pravilnika o unutarnjoj organizaciji institucija koje su u obvezi uspostaviti jedinicu unutarnje revizije sukladno navedenim propisima. Suglasnost na izmjene Pravilnika, zaključno sa 31.12.2016. godine, dobilo je 15² od ukupno 17 institucija koje su to bile obvezne učiniti. SHJ MFiT BiH, sukladno svojoj zakonskoj obvezi, razmotrila sve pristigle zahtjeve, te na one koji nisu bili kompletni i usuglašeni s navedenim propisima, dala određene preporuke i sugestije prije konačne suglasnosti.

- g) Koordinaciju rada jedinica unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine i uspostavljanje veza s državnim i međunarodnim institucijama na području unutarnje revizije;

Trenutno su funkcionalno uspostavljene jedinice unutarnje revizije u 14 institucija.

SHJ MFiT BiH sukladno svojoj ulozi osigurava ravnopravan pristup metodologiji i primjeni propisa iz oblasti unutarnje revizije svim jedinicama unutarnje revizije, te koordinira rad unutarnjih revizora na terenu i izvješćuje o njihovom radu kroz Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije. Podatci o radu jedinica unutarnje revizije i njihovim karakteristikama dati su detaljno u 4. dijelu ovog izvješća.

- h) Davanje suglasnosti na izbor rukovoditelja jedinice za unutarnju reviziju i na uspostavljanje Odbora za unutarnju reviziju;

SHJ MFiT BiH je objavljivanjem Odluke o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH i Pravilnika o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH definirala kriterije za izdavanje suglasnosti. SHJ MFiT BiH je, sukladno važećim propisima kojima se uređuje oblast unutarnje revizije u institucijama BiH, a na temelju ispunjenosti propisanih uvjeta, u predviđenom roku dala svoje mišljenje o suglasnosti po pristiglim zahtjevima za imenovanje rukovoditelja jedinica unutarnje revizije. SHJ MFiT BiH, zaključno sa 31.12.2016. godine, izdala je ukupno 9 suglasnosti na izbor rukovoditelja jedinica unutarnje revizije³. Očekujemo da će u narednom razdoblju, nakon primjene odredaba Odluke o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH i Pravilnika o zapošljavanju unutarnjih revizora u

² U tijeku izrade Godišnjeg Konsolidiranog izvješća unutarnje revizije i preostale dvije institucije dostavile su SHJ MFiT BiH zahtjeve za dobijanje suglasnosti na pravilnike, na koje je u veljači 2017. godine SHJ MFiT BiH dala suglasnost.

³ U veljači 2017. godine SHJ MFiT BiH je, na temelju dostavljenog zahtjeva, izdala suglasnost za imenovanje i rukovoditelja JUR u MVTEO BiH, što čini ukupno 10 izdatih suglasnosti za imenovanje rukovoditelja JUR u institucijama BiH.

institucijama BiH, kao i raspisivanja konkursa za rukovoditelje jedinica unutarnje revizije, nastaviti pristizati zahtjevi po ovom osnovu.

- i) Suradnju s Uredom za reviziju institucija Bosne i Hercegovine u cilju ostvarivanja efikasne i djelotvorne unutarnje i vanjske revizije;
Postoje uvjeti za operativnu suradnju između unutarnjih i vanjskih revizora kroz primjenu INTOSAI standarda⁴ i smjernica (INTOSAI GOV), a koje je Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija objavio kroz Odluku o preuzimanju okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI okvira u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 38/11), a čiju primjenu sugerira i SHJ MFiT BiH unutarnjim revizorima kroz Priručnik za unutarnju reviziju sa standardima unutarnje revizije u institucijama BiH. Kroz dostavljena godišnja izvješća jedinica unutarnje revizije SHJ MFiT BiH informirana je da se uvažavaju date sugestije kroz poštovanje metodologije, te da postoji operativna suradnja između osoblja unutarnje revizije i revizora Ureda za reviziju institucija BiH. Rukovoditelji SHJ MFiT BiH i Ureda za reviziju institucija BiH održavaju radne sastanke s ciljem unaprjeđenja suradnje.
- j) Nadzor nad implementacijom svih primjenjivih regulativa za unutarnju reviziju od strane jedinica za unutarnju reviziju;
Nadzor nad primjenom regulativa za unutarnju reviziju SHJ MFiT BiH osigurava kroz godišnja izvješća jedinica unutarnje revizije i unutarnjih revizora, a koji služe kao temelj za izradu Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije. Nadzor se vrši i kroz izvješćivanje sukladno metodologiji odobrenoj od SHJ MFiT BiH, kao i kroz davanje suglasnosti i mišljenja SHJ MFiT BiH u svezi sa zahtjevima unutarnje revizije, te kroz odobravanja dodataka Priručniku. Također, i unutarnja ocjena kvaliteta rada unutarnje revizije, sukladno Međunarodnim standardima unutarnje revizije, doprinosi funkciji nadzora na razini jedinica unutarnje revizije.
- k) Rješavanje neslaganja u mišljenjima, po zahtjevu i potrebi, između rukovoditelja jedinica unutarnje revizije i rukovoditelja organizacije;
U dosadašnjoj fazi razvoja sustava unutarnje revizije nije bilo zahtjeva za rješavanjem sukoba rukovoditelja jedinica unutarnje revizije i rukovoditelja organizacije.

Pored naprijed navedenih aktivnosti, SHJ MFiT BiH je sukladno Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH i Pravilniku o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH, a u suradnji sa strukovnim udruženjima: Udruženjem unutarnjih revizora u BiH – Sarajevo i Udruženjem unutarnjih revizora iz Banjaluke, u cilju izdavanja mišljenja vršila verifikaciju kroz procjenu i provjeru, sukladno definiranim kriterijima za svaki od pristiglih zahtjeva za verifikaciju certifikata ovlaštenih unutarnjih revizora izdatih od navedenih udruženja. Pregled broja mišljenja o prihvatljivosti certifikata, po godinama, koje je izdala SHJ MFiT BiH dat je u sljedećoj tablici.

Tablica 1.

Godina	Verifikacija certifikata unutarnjih revizora stečenih kod strukovnih udruženja unutarnjih revizora ili entitetskih SHJ - Mišljenja SHJ MFiT BiH o prihvatljivosti certifikata	
	Broj izdatih mišljenja u posmatranoj godini	Ukupan broj izdatih mišljenja
2013.	19	19
2014.	50	69
2015.	75	144
2016.	73	217

⁴ Standardi Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)

Na temelju podataka iz tablice vidimo da je, zaključno sa 31.12.2016. godine, SHJ MFiT BiH izdala ukupno 217 mišljenja o prihvatljivosti certifikata ovlaštenih unutarnjih revizora u smislu kvalificiranosti za obavljanje poslova iz oblasti unutarnje revizije u institucijama BiH. Od ukupnog broja datih mišljenja (217), u razdoblju izvješćivanja data su 73 mišljenja. Podatak o broju verificiranih certifikata ohrabruje i neizravno govori o postojanju kvalificirane kritične mase kandidata, kvalificirane konkurencije za popunu radnih mjesta u jedinicama unutarnje revizije institucija BiH.

U okviru kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH, SHJ MFiT BiH je u 2016. godini organizirala, sukladno Programu³, obuke za stjecanje Certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH, kojima su, pored unutarnjih revizora koji su obavezni proći cjelokupan program obuke (teorijski dio, pismeni ispit i praktičnu obuku) kako bi stekli ovaj Certifikat, prisustvovali u cilju unaprjeđenja svojih znanja i unutarnji revizori iz institucija BiH koji su ranije stekli Certifikat. Teorijski dio obuke trajao je 40 školskih sati koji su održani u tijoku 6 radnih dana, a sastojao se od četiri modula: Regulatorni okvir za unutarnju reviziju u javnom sektoru, Osnove javne unutarnje kontrole, financijskog upravljanja i kontrole-FUK, Metodologija rada unutarnje revizije u javnom sektoru i Upravljanje unutarnjom revizijom u javnom sektoru. Za realizaciju navedenog teorijskog dijela obuke angažirano je 12 predavača, koji su izabrani sukladno kriterijima za izbor instruktora propisanih Programom, a na temelju javnog poziva za prijavu predavača za održavanje ovih obuka.

4. Zakonodavni okvir i temelj za pripremu Godišnjeg Konsolidiranog izvješća unutarnje revizije u institucijama BiH

Uspostavljanje i razvoj suvremenog sustava upravljanja javnim rashodima u institucijama BiH predstavlja složen skup aktivnosti koje su institucije BiH provele i provode, počevši od izrade zakonodavnog okvira, ustrojstvenog strukturiranja i pozicioniranja pojedinih dijelova strateškog planiranja, srednjoročnog i godišnjeg budžetiranja, programiranja, pa do instaliranja i operativnog korištenja niza aplikativnih rješenja koja pomažu ostvarenju postavljenih ciljeva i u konačnom, ostvarenju misije svake od institucija.

Javna unutarnja financijska kontrola u institucijama BiH obuhvata dio načela *acquis communautaire* koje je uspostavila Europska unija kao cjelovit sustav unutarnjih financijskih kontrola za dobro upravljanje prihodima, rashodima, sredstvima i obvezama u javnom sektoru, bez obzira na njihov izvor.

EU model PIFC-a razdvaja funkcije i odgovornosti za sustav financijskog upravljanja i kontrolu (eng. *Financial Management and Control*), obuhvatajući *ex ante* (prethodnu), *ongoing* (tekuću) i *ex post* (naknadnu) kontrolu i neovisnu unutarnju reviziju.

Na temelju međunarodno prihvaćenih standarda i najbolje prakse EU, termin „unutarnja financijska kontrola u javnom sektoru“ (PIFC – *Public Unutarnjal Financial Control*) podrazumijeva cjelokupni, objedinjeni sustav koji uspostavljaju vlade entiteta i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine radi kontroliranja, revizije i izvješćivanja o korištenju proračunskih sredstava i sredstava EU. Cilj ovog sustava je da osigura usklađenost zakonodavstva i transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno upravljanje javnim sredstvima (državnim fondovima i fondovima Europske unije), kao i da osigura njihovu kontrolu.

Unutarnja financijska kontrola u javnom sektoru obuhvata sve mjere za kontrolu državnih prihoda, rashoda, imovine i obveza. Ona obuhvata i sve sustave unutarnje kontrole i sve procedure u javnim

³ Program obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br.7/15)

institucijama, te pomaže u stvaranju sigurnosti da se javna sredstva namjenski troše i da se njima postiže vrijednost uloženog.

Unutarnja revizija, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH, kao i sukladno definiciji iz usvojenih standarda unutarnje revizije, predstavlja neovisno, objektivno uvjeravanje i konsultantsku aktivnost kreiranu s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

Zakon o unutarnjoj reviziji institucija BiH, u članku 25, propisuje obvezu Središnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine (SHJ MFiT BiH) da pripremi godišnje Konsolidirano izvješće unutarnje revizije. SHJ MFiT BiH ovlaštena je da, na temelju godišnjih izvješća primljenih od rukovoditelja jedinica unutarnje revizije, pripremi Godišnje Konsolidirano izvješće unutarnje revizije.

Nakon odobrenja ministra financija i trezora Bosne i Hercegovine izvješće se, radi upoznavanja s problematikom unutarnje revizije, dostavlja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Godišnje Konsolidirano izvješće unutarnje revizije daje i sažete informacije o broju obavljenih unutarnjih revizija, danim preporukama, te o statusu implementacije preporuka sadržanih u izvješćima o unutarnjoj reviziji, a na temelju izvješća koja su jedinice za unutarnju reviziju dostavile SHJ MFiT BiH.

Godišnje Konsolidirano izvješće unutarnje revizije u institucijama BiH sačinjeno je u formatu koji je pripremila SHJ MFiT BiH.

SHJ MFiT BiH je za potrebe unutarnje revizije u institucijama BiH sačinila i objavila metodološke dokumente, koji su neophodni za kvalitetan rad i razvoj funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH. Ovi dokumenti uvažavaju okvirne dokumente usvojene na Koordinacijskom odboru središnjih jedinica za harmonizaciju (KO SJH).

4.1. Metodologija rada unutarnje revizije u institucijama BiH

Metodologiju i zakonodavni osnov za funkcioniranje unutarnje revizije u institucijama BiH čine:

- Etički kodeks / Kodeks profesionalne etike unutarnjih revizora (*"Službeni glasnik BiH", broj 82/11*) sadrži načela i pravila kojih su se dužni pridržavati unutarnji revizori kako bi u obavljanju svojih zadataka bili neovisni, objektivni i poštteni. Pored toga, unutarnji revizori moraju se stalno usavršavati s ciljem unaprjeđenja kvaliteta rada.
- Povelja unutarnje revizije (*"Službeni glasnik BiH", broj 82/11*) uređuje opći pristup unutarnje revizije, svrhu i cilj, neovisnost, ulogu i djelokrug unutarnje revizije, odgovornost rukovoditelja jedinice za unutarnju reviziju/unutarnjeg revizora, kao i ovlaštenja pristupa dokumentaciji, kadrovima i fizičkoj imovini koja je relevantna za obavljanje angažiranja, te definira obim aktivnosti unutarnje revizije, izvješćivanje i postupke u slučaju identificiranja pokazatelja prijevare.
- Priručnik za unutarnju reviziju sa standardima unutarnje revizije (*"Službeni glasnik BiH", broj 82/11*) definira metodologiju rada i obavljanja unutarnje revizije u institucijama/proračunskim korisnicima koji se financiraju iz proračunskih sredstava institucija BiH, a sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH. Priručnik pomaže u usvajanju stručne terminologije, razumijevanju i prihvatanju revizijskih tehnika koje će u svom radu primjenjivati unutarnji revizori u institucijama BiH. Priručnik je prilagođen praksi javnog sektora.

Priručnik je urađen sukladno Međunarodnim standardima unutarnje revizije i stečenim iskustvima u okviru Projekta PIFC, koje su održane u suradnji s ekspertima Projekta, angažiranom od strane Europske komisije u cilju pružanja potpore uvođenju sustava javne unutarnje financijske kontrole u BiH.

Standardi unutarnje revizije sastavni su dio Priručnika i temelje se na Međunarodnim standardima unutarnje revizije. Oblikovani su tako da ih cjelokupna profesija unutarnje revizije može koristiti u svim organizacijama / institucijama u kojima rade unutarnji revizori.

Pored objavljenih standarda unutarnje revizije, unutarnji revizori u svom radu koriste i druge propise (pravilnike, procedure, smjernice i sl.), ali i druge standarde i smjernice koji su primjenjivi za rad unutarnjih revizora, kao što su INTOSAI standardi (ISSAI) i smjernice (INTOSAI GOV), a koje je Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija objavio kroz Odluku o preuzimanju okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI okvira u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 38/11).

Pored ovih dokumenata, objavljeni su i sljedeći dokumenti značajni za vršenje funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH:

- Zakon o izmjenama Zakona o unutarnjoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine, objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 32/12,
- Odluka o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 49/12,
- Pravilnik o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljen u "Službenom glasniku BiH", br.: 81/12 i 99/14,
- Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 73/12,
- Program obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH, objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj: 7/15,
- Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvješćivanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH, objavljena u "Službenom glasniku BiH", br. 92/15 i
- Naputak o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH, objavljeno u "Službenom glasniku BiH", br. 97/15.

Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH, Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH i Pravilnikom o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH, definirane su institucije koje trebaju uspostaviti jedinice unutarnje revizije, kao i način i rokovi za uspostavljanje funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH. Oom odlukom predviđeno je uspostavljanje ukupno 17 jedinica unutarnje revizije, koje bi na taj način vršile funkciju unutarnje revizije u institucijama BiH.

Institucije na koje se odnose navedene odredbe, tj. institucije koje trebaju uspostaviti jedinice unutarnje revizije, bile su obvezne u roku od 180 dana od objavljivanja Odluke pokrenuti aktivnost za dobijanje suglasnosti SHJ MFiT BiH kroz podnošenje zahtjeva na izmjenu pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji temeljenog na Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH.

Krajnji rok za ovu aktivnost je istekao. I posljednje dvije, od predviđenih 17 institucija, ispunile su svoju obvezu dostavivši svoj prijedlog Pravilnika o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutarnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, SHJ MFiT BiH na suglasnost⁶.

⁶ Vidjeti fusnotu 2.

Podsjećamo da je uvođenje sustava unutarnje revizije obveza Bosne i Hercegovine, koja je utvrđena Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne, i Bosne i Hercegovine, s druge strane ("Službeni glasnik BiH", broj 10/08).

Vijeće ministara BiH je na svojoj 53. sjednici, koja je održana 26.04.2016. godine, prilikom upoznavanja s Godišnjim Konsolidiranim izvješćem unutarnje revizije, donijeo zaključke kojima je zadužilo institucije BiH, koje su u obvezi uspostaviti jedinice unutarnje revizije, da u što kraćem roku poduzmu sve potrebne radnje u svezi s izmjenama pravilnika o unutarnjoj organizaciji, osiguranje sredstava i provođenje procedura za zapošljavanje unutarnjih revizora, kako bi se okončala procedura uspostavljanja i popunjavanja jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH. Rukovoditelji jedinica unutarnje revizije i rukovoditelji institucija kojima se pruža usluga unutarnje revizije zaduženi su da intenziviraju suradnju na unaprjeđenju sustava unutarnje revizije. SHJ MFIT BiH zadužena je da nastavi pružati potporu institucijama koje uspostavljaju jedinice unutarnje revizije, kako bi se uspostavila operativna i funkcionalna struktura unutarnje revizije u institucijama BiH. Zaključci Vijeća ministara BiH i njihova realizacija obrađeni su u posebnoj dijelu ovog izvješća (dio 5).

4.2. Osnove Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH za razdoblje 2016 – 2018. godina

U prosincu 2016. godine donesena je, na razini institucija BiH, Strategija razvoja javnih unutarnjih financijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016-2018 (Strategija). Strategija predstavlja opredjeljenje institucija BiH za daljnji razvoj sustava PIFC-a, unutarnje revizije i unutarnjih financijskih kontrola, koji treba rezultirati njihovom jačom integracijom u procese upravljanja u institucijama BiH. Pomenuta integracija trebala bi rezultirati vidljivim doprinosom ovih sustava u osiguranju odgovornosti rukovoditelja institucija, te postizanju veće zakonitosti i pravilnosti u trošenju proračunskih sredstava i realizaciji ciljeva za koje su namijenjena. Polazeći od postojećeg stanja, uočenih slabosti i poteškoća, te preporuka Europske komisije, Strategija određuje ciljeve i aktivnosti daljnjeg razvoja koji će javne unutarnje financijske kontrole približiti standardima i praksi Europske unije.

Strategija predviđa fazni pristup razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH u razdoblju 2016 - 2018, u ovisnosti od stanja i potreba razvoja u proračunskom sustavu. U prvoj fazi naglasak se stavlja na jačanje kontrola zakonitosti i pravilnosti za što postoji evidentna potreba zbog još prisutnih nedostataka u planiranju i izvršavanju proračuna, računovodstvu, javnim nabavama, što su ujedno i ključna područja za uspostavu i razvoj financijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH. U drugoj fazi naglasak se stavlja na stvaranje preduvjeta za razvoj upravljanja usmjerenog na ciljeve i rezultate. Navedeno uključuje razvoj srednjoročnog planiranja i povezivanja srednjoročnog planiranja s proračunskim ciklusom kroz razvoj programskog planiranja. Programi u funkciji povezivanja srednjoročnih ciljeva i proračunskih sredstava stvorit će podlogu ne samo za praćenje zakonitosti i pravilnosti, nego i za ocjenu ekonomičnosti, efektivnosti i efikasnosti u trošenju proračunskih sredstava.

U pogledu unutarnje revizije, Strategija definira da u narednom razdoblju razvoj unutarnje revizije treba biti usmjeren na realizaciju sljedećih ciljeva:

- a) Unaprjeđenje regulative i metodologije rada unutarnje revizije,
- b) Jačanje kapaciteta unutarnje revizije,
- c) Povećanje učinka i kvaliteta rada unutarnje revizije.

Ostvarivanje ciljeva i mjera predviđenih Strategijom izravno doprinosi ispunjavanju zahtjeva na putu dalje integracije BiH u Europsku uniju. Kvalitetni sustavi unutarnjih kontrola ujedno su presudan faktor za ostvarivanje prava pristupa i korištenja predpristupnih fondova Europske unije. Implementacija Strategije treba unaprijediti kvalitet upravljanja javnim sredstvima kroz usklađivanje sa standardima i praksom Europske unije, osiguravajući veću transparentnost i odgovornost u trošenju javnih sredstava.

4.3. Realizacija Strategije razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama BiH za razdoblje 2016 – 2018. godina

Akcijski plan sastavni je dio Strategije razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama BiH za razdoblje 2016 – 2018, koju je Vijeće ministara BiH usvojilo na 87. sjednici održanoj 29.12.2016. godine, i on sadrži ciljeve i mjere za njihovu realizaciju, razdoblje u kojem se očekuje realizacija, nositelji aktivnosti, pokazatelje uspješnosti i izvore financiranja utvrđenih mjera i aktivnosti.

Strategijom je predviđena izrada operativnih godišnjih akcijskih planova rada za svaku kalendarsku godinu predviđenu Strategijom. Sadržaj godišnjeg akcijskog plana izvodi se iz Akcijskog plana Strategije. Godišnji akcijski plan sadrži detalje o aktivnostima koje će se provesti radi realizacije predviđenih mjera i informacije o izabranim pilot institucijama.

Sukladno navedenoj obvezi, SHJ MFiT BiH pripremila je Akcijski plan za 2017. godinu u kojem su precizno definirane aktivnosti i razdoblje njihovog izvršenja u svezi s realizacijom utvrđenih ciljeva daljnjeg razvoja upravljanja javnim financijama. U oblasti unutarnje revizije definirane su aktivnosti na realizaciji sljedećih ciljeva: unaprjeđenje regulative i metodologije rada unutarnje revizije, jačanje kapaciteta unutarnje revizije i povećanje učinka i kvaliteta rada unutarnje revizije. Također, precizirano je razdoblje implementacije planiranih aktivnosti.

Strategijom je definirano i da će SHJ MFiT BiH izvješćivati Vijeće ministara BiH, u okviru redovnog Godišnjeg konsolidiranog izvješća o sustavu unutarnje revizije u institucijama BiH i Konsolidiranog izvješća o sustavu finansijskog upravljanja i kontrole, o napretku ostvarenom u oblastima unutarnje revizije i finansijskog upravljanja i kontrole.

4. Konsolidirano izvješće o unutarnjoj reviziji po revizijskim izvješćima za 2016. godinu

SHJ MFiT BiH je, na temelju godišnjih izvješća dobijenih od jedinica unutarnje revizije, pripremila Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije. Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije daje sažete informacije o aktivnostima SHJ MFiT BiH, zakonodavnom okviru unutarnje revizije u institucijama BiH, jedinicama unutarnje revizije u institucijama BiH s pregledom institucija iz njihove nadležnosti, izvješćima unutarnje revizije o planovima jedinica unutarnje revizije, revidiranim oblastima, datim preporukama unutarnje revizije, stupnju realizacije preporuka, te poštivanju standarda i metodologije rada od strane jedinica unutarnje revizije. U Izvješću je dat i pregled uspostavljanja jedinica unutarnje revizije, kao i informacije o poduzetim aktivnostima na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH od strane jedinica unutarnje revizije i institucija BiH.

Na temelju podataka iz obrađenih izvješća jedinica unutarnje revizije, možemo konstatirati da je u razdoblju izvješćivanja unutarnja revizija vršena sukladno odobrenoj i objavljenoj metodologiji unutarnje revizije, standardima unutarnje revizije i stečenim iskustvima unutarnjih revizora.

Unutarnja revizija predstavlja neovisno, objektivno uvjeravanje i konsultantsku aktivnost kreiranu s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

4.1. Jedinice unutarnje revizije institucija BiH – pregled nadležnosti

Unutarnja revizija u institucijama BiH je, sa 31.12.2016. godine, funkcionalno i kadrovski uspostavljena ili u postupku uspostavljanja, sukladno važećim propisima, u 14 od predviđenih 17 institucija BiH. Pregled institucija koje su uspostavile unutarnju reviziju i onih koje nisu uspostavile

unutarnju reviziju do 31.12.2016. godine, a obvezne su to učiniti prema Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH, dat je u narednoj tablici.

U Tablici 2. obrađeni su podaci svih jedinica unutarnje revizije institucija BiH, osim podataka Jedinice unutarnje revizije Ministarstva pravde BiH, koja nije ispunila svoju zakonsku obvezu jer nije dostavila Godišnje izvješće unutarnje revizije u predviđenom zakonskom roku, niti je isti dostavljen nakon požurnice.

Tablica 2.

A)	Institucije koje su uspostavile jedinicu unutarnje revizije - JUR do 31.12.2016. godine	Funkcionalno i kadrovski u potpunosti uspostavljena JUR	Obrazloženje
1.	Ministarstvo financija i trezora BiH	DA	-
2.	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	DA	-
3.	Ministarstvo obrane BiH	DA	-
4.	Granična policija BiH	DA	-
5.	Parlamentarna skupština BiH	DA	-
6.	Državna agencija za istrage i zaštitu	DA	-
7.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH	DA	-
8.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Djelomično - ne u potpunosti	Nije kadrovski popunjena JUR sukladno predviđenom broju izvršitelja (zaposlena 1 od predviđene 2 osobe)
9.	Ministarstvo pravde BiH	Djelomično - ne u potpunosti	Nije kadrovski popunjena JUR sukladno predviđenom broju izvršitelja (zaposlene 2 od predviđene 3 osobe)
10.	Ministarstvo civilnih poslova BiH	Djelomično - ne u potpunosti	Nije kadrovski popunjena JUR sukladno predviđenom broju izvršitelja (zaposlene 2 od predviđene 3 osobe)
11.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	Djelomično - ne u potpunosti	Nije kadrovski popunjena JUR sukladno predviđenom broju izvršitelja (zaposlena 1 od predviđene 2 osobe)
12.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	Djelomično - ne u potpunosti	Zaposlen 1 unutarnji revizor prema važećem Pravilniku o unutarnjoj organizaciji, koji nije usklađen sa propisima u oblasti unutarnje revizije. U tijeku su izmjene Pravilnika ⁷
13.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Djelomično - ne u potpunosti	Zaposlen 1 unutarnji revizor prema važećem Pravilniku o unutarnjoj organizaciji, koji nije usklađen sa propisima u oblasti unutarnje revizije. U tijeku su izmjene Pravilnika.
14.	Agencija za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH – IDDEEA	Djelomično - ne u potpunosti	Zaposlen 1 unutarnji revizor prema važećem Pravilniku o unutarnjoj organizaciji, koji nije usklađen s propisima u oblasti unutarnje revizije. U tijeku su izmjene Pravilnika ⁸
B)	Institucije koje nisu uspostavile JUR do 31.12.2016. godine	Poduzete aktivnosti na uspostavljanju JUR	Obrazloženje

⁷ U veljači 2017. g. Pravilnik DKPT BiH dostavljen Ministarstvu sigurnosti BiH radi dostavljanja na mišljenje nadležnim institucijama.

⁸ Prijedlog pravilnika IDDEEA-e dostavljen MCP BiH radi dostavljanja Vijeću ministara BiH.

15.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	DA	Okončana procedura na izmjeni Pravilnika i raspisan konkurs za popunu JUR* ⁹
16.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	DA	VM BiH, na 80.sjednici od 10.11.2016.g, dalo suglasnost na izmjenju Pravilnika o unutarnjoj organizaciji. ¹⁰
17.	Ministarstvo sigurnosti BiH	DA	U tijeku su izmjene Pravilnika.

Iz prethodne tablice vidimo da je zaključno s 31.12.2016. godine unutarnja revizija u potpunosti uspostavljena, sukladno važećim propisima, u sedam institucija i to: Ministarstvu financija i trezora BiH, Upravi za neizravno oporezivanje BiH, Ministarstvu obrane BiH, Graničnoj policiji BiH, Parlamentarnoj skupštini BiH, Državnoj agenciji za istrage i zaštitu i Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH.

Sedam institucija poduzele su određene aktivnosti na uspostavi jedinica unutarnje revizije ali još nisu u potpunosti okončale započete aktivnosti. Od ovih sedam institucija, kod četiri institucije riječ je o kadrovskoj nepopunjenosti jedinica unutarnje revizije, a to su: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglica BiH, Ministarstvo pravde BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH i Služba za zajedničke poslove institucija BiH.

Preostale tri institucije pokrenule su proceduru usvajanja novih pravilnika o unutarnjoj organizaciji usklađenih s propisima u oblasti unutarnje revizije, dok su unutarnji revizori zaposleni na temelju važećeg pravilnika koji nije usklađen s propisima u oblasti unutarnje revizije, a to su: Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH i Agencija za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka.

Od preostale tri institucije koje nisu uspostavile jedinicu unutarnje revizije, dvije institucije, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i Ministarstvo komunikacija i prometa BiH, okončale su aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutarnjoj organizaciji. Uspostavljanjem ove dvije jedinice unutarnje revizije, unutarnjom revizijom će biti pokriveno 18 institucija BiH iz njihove nadležnosti. U ovim institucijama je u tijeku je konkursna procedura za popunu jedinica unutarnje revizije. Treća institucija, Ministarstvo sigurnosti BiH pokrenulo je proceduru usvajanja Pravilnika o unutarnjoj organizaciji koji je usklađen s propisima u oblasti unutarnje revizije, na koji je u tijeku sačinjavanja ovog izvješća SHJ MFiT BiH dala suglasnost.

Nadležnost svake od 17 jedinica unutarnje revizije institucija BiH, koje trebaju biti uspostavljene, definirana je Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH.

Od 14 uspostavljenih jedinica unutarnje revizije, 9 jedinica unutarnje revizije vrši funkciju unutarnje revizije samo u jednoj, matičnoj instituciji. To su jedinice unutarnje revizije u: Ministarstvu obrane BiH, Ministarstvu vanjskih poslova BiH, Upravi za neizravno oporezivanje BiH, Graničnoj policiji BiH, Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, Agenciji za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i Službi za zajedničke poslove institucija BiH.

Preostalih pet jedinica unutarnje revizije, sukladno usvojenom decentraliziranom modelom uspostavljanja i organiziranja sustava unutarnje revizije u institucijama BiH, funkciju unutarnje revizije vrši za više institucija sukladno Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH.

Sukladno tomu, *Središnja jedinica za unutarnju reviziju institucija BiH Ministarstva financija i trezora BiH* vrši funkciju unutarnje revizije u: Ministarstvu financija i trezora BiH, Agenciji za državnu službu Bosne i Hercegovine, Agenciji za javne nabave Bosne i Hercegovine, Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini, Agenciji za statistiku Bosne i Hercegovine, Arhivu Bosne i

⁹ Početkom 2017. godine okončana je konkursna procedura. Očekuje se da će se tijekom 2017. godine jedinica unutarnje revizije MVTEO BiH staviti u funkciju.

¹⁰ Objavljen konkurs 07.02.2017.g. za popunjavanje radnih mjesta JUR MKP BiH.

Hercegovine, Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH, Direkciji za europske integracije, Direkciji za ekonomsko planiranje BiH, Uredu koordinatora za reformu javne uprave, Memorijalnom centru Srebrenica – Potočari, Odboru državne službe za žalbe, Predsjedništvu BiH, Uredu za zakonodavstvo i Središnjoj harmonizacijskoj jedinici MFiT BiH.

Do sada su sve od navedenih institucija, osim Predsjedništva BiH, potpisale Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa Središnom jedinicom za unutarnju reviziju institucija BiH MFiT BiH.

U razdoblju izvješćivanja, sukladno usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, ova jedinica unutarnje revizije vršila je unutarnje revizije u svim institucijama s kojim je potpisala Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije, ukupno 14 institucija. Detalji o obavljenim unutarnjim revizijama prikazani su u tabličnim pregledima (tablice 3. i 4.).

Jedinica unutarnje revizije uspostavljena pri Ministarstvu pravde BiH nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u: Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine, Jedinici za implementaciju projekta izgradnje Zavoda za izvršenje sankcija pritvora i drugih mjera BiH, Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine, Sudu Bosne i Hercegovine, Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine i Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva pravde BiH u ovom, kao i u prethodnom razdoblju izvješćivanja, nije obavila nijednu unutarnju reviziju, niti vršila bilo kakvu drugu aktivnost iz svoje nadležnosti. Jedinica ima zaposlena dva unutarnja revizora i to jednog unutarnjeg revizora od 2014. godine, a drugog unutarnjeg revizora od 2015. godine, koji uredno primaju plaće bez obzira na učinak. Ovakvim pristupom direktno se narušavaju temelji koncepta efikasne javne uprave utemeljene na konceptu 3E (ekonomičnost, efikasnost i efektivnost) i šalje veoma loša sliku o trošenju javnih sredstava. U razdoblju izvješćivanja Ministarstvo pravde BiH je provodilo konkurs za popunu pozicije rukovodioca Jedinice unutarnje revizije. Navedena pozicija nije popunjena jer nije bilo uspješnih kandidata.

Jedinica unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u: Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Agenciji za zaštitu osobnih podataka u BiH, Uredu za razmatranje žalbi po javnim nabavama i Središnjoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

Jedinica unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH potpisala je Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa svim institucijama za koje je nadležna da vrši funkciju unutarnje revizije. U razdoblju izvješćivanja Jedinica unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH je, sukladno usvojenim planovima, vršila unutarnju reviziju u Parlamentarnoj skupštini BiH, Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Agenciji za zaštitu osobnih podataka u BiH, Uredu za razmatranje žalbi po javnim nabavama i Središnjoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u: Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Institutu za nestale osobe Bosne i Hercegovine, Instituciji ombudsmana za ljudska prava i Fondu za povratak Bosne i Hercegovine.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice potpisala je Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa Institutom za nestale osobe i Fondom za povratak BiH, dok Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH nije prihvatila da potpiše navedene dokumente¹¹.

U razdoblju izvješćivanja ova jedinica obavljala je unutarnju reviziju u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Institutu za nestale osobe BiH i Fondu za povratak BiH.

¹¹ Rukovodstvo Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH, usljed nerazumijevanja svrhe i uloge unutarnje revizije, nije omogućilo uspostavljanje neovisne funkcije unutarnje revizije, na način kako je to definirano relevantnim propisima, pod neutemeljenim izgovorom da bi financijska neovisnost ove institucije bila narušena ako bi prihvatili da njihov financijski rad bude dodatno revidiran od jedinice unutarnje revizije.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u: Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Agenciji za antidoping kontrolu BiH, Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH, Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u BiH, Agenciji za rad i zapošljavanje u Bosni i Hercegovini, Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH, Državnoj regulatornoj agenciji za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH, Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, Centru za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH i Centru za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini - *BHMAC*.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH potpisala je Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa svim institucijama za koje je nadležna obavljati funkciju unutarnje revizije. U razdoblju izvješćivanja, sukladno usvojenim strateškim i godišnjim planovima, ova jedinica unutarnje revizije vršila je unutarnje revizije u četiri institucije: Ministarstvu civilnih poslova BiH, Centru za uklanjanje mina u BiH, Agenciji za lijekove i medicinska sredstva i Agenciji za rad i zapošljavanje.

SHJ MFiT BiH vodi Registar jedinica unutarnje revizije i Registar rukovodilaca jedinica unutarnje revizije i unutarnjih revizora. Na temelju podataka evidentiranih u navedenim registrima, na poslovima unutarnje revizije u 14 jedinica unutarnje revizije institucija BiH, na dan 31.12.2016. godine, zaposleno je 29 unutarnjih revizora¹². U razdoblju izvješćivanja broj jedinica unutarnje revizije povećan je s 13 jedinica unutarnje revizije, koliko ih je bilo evidentirano zaključno sa 31.12.2015. godine, na 14 jedinica unutarnje revizije, zaključno sa 31.12.2016. godine.

U institucijama BiH predviđeno je uspostavljanje ukupno 17 jedinica unutarnje revizije, odnosno zaključno sa 31.12.2016. godine uspostavljeno je 82% od ukupno predviđenog broja jedinica unutarnje revizije. Sukladno povećanju broja jedinica unutarnje revizije došlo je i do određenog povećanja broja unutarnjih revizora. Na temelju podataka iz registara koje vodi SHJ MFiT BiH uočava se da je došlo do povećanja broja unutarnjih revizora sa 27 unutarnjih revizora u 13 jedinica unutarnje revizije, koliko ih je bilo u prethodnom razdoblju izvješćivanja, na 29 unutarnjih revizora u 14 jedinica unutarnje revizije, koliko ih u institucijama BiH ima zaposleno na dan 31.12.2016.godine.

Institucije BiH bile su obvezne, sukladno zaključcima Vijeća ministara BiH, uspostaviti i popuniti jedinice unutarnje revizije. Stupanj realizacije zaključaka Vijeća ministara BiH obrađen je u dijelu 5. ovog izvješća. Kašnjenje u realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH dovodi do kašnjenja u napretku razvoja sustava unutarnje revizije i ispunjavanja preuzetih obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine.

Svaka od 14 jedinica unutarnje revizije, koliko ih je uspostavljeno u institucijama BiH, imala je obvezu u skladu sa čl. 15. i 19. Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH, dostaviti godišnji izvješće koji je temelj za izradu Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije u institucijama BiH.

4.2. Izvješća jedinica unutarnje revizije institucija BiH

Jedinice unutarnje revizije su, izuzimajući Jedinicu unutarnje revizije Ministarstva pravde BiH koja već drugu godinu nije izvršila nijednu reviziju, sukladno zakonskim obvezama, sačinile strateške (trogodišnje) planove i na temelju njih, sukladno procjeni rizika, i odgovarajuće godišnje planove jedinica unutarnje revizije. Također, jedinice unutarnje revizije su, osim Jedinice unutarnje revizije Ministarstva pravde BiH, pripremile i donijele odgovarajuće povelje unutarnje revizije.

¹² Unutarnja revizija koja egzistira u MVP BiH, uspostavljena je kao Ured/Inspektorat, koji jednim svojim dijelom obavlja poslove unutarnje revizije, a drugim poslove inspektorata za konzularne poslove u MVP-u. Ovdje je tretiran organizacijski dio koji se bavi unutarnjom revizijom u smislu Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH. U tijeku su izmjene Pravilnika o unutarnjoj organizaciji MVP-a.

Iz dostavljenih izvješća vidljivo je da su se unutarnji revizori u svom radu pridržavali odredaba Etičkog kodeksa unutarnjih revizora, Povelje unutarnje revizije, Priručnika sa standardima unutarnje revizije u institucijama BiH, kao i drugih propisa koji uređuju oblast unutarnje revizije u institucijama BiH.

Izvješća unutarnje revizije rađena su sukladno metodologiji definiranom u Priručniku za unutarnju reviziju sa standardima unutarnje revizije i drugim propisima objavljenim i odobrenim od strane SHJ MFIT BiH.

Tijekom 2016. godine jedinice unutarnje revizije institucija BiH, izuzimajući Jedinicu unutarnje revizije u Ministarstvu pravde BiH koja već drugu godinu nije obavila nijednu reviziju, njih 13 koje su vršile funkciju unutarnje revizije, sačinile su ukupno 121 izvješće unutarnje revizije planirano godišnjim planovima jedinica unutarnje revizije. Postotak izvršenja godišnjih planova jedinica unutarnje revizije u 2016. godini povećan je za oko 6% u odnosu na 2015. godinu i iznosi 96,8%.

Osnovni podaci o potpisanim poveljama UR, planovima, kao i planiranim i realiziranim preporukama unutarnje revizije po vrstama dani su u sljedećem tabličnom pregledu:

Tablica 3.

R. br.	Naziv JUR i institucija koje su bile predmet revidiranja u razdoblju izvješćivanja	Potpisana Povelja UR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan UR (GP UR)	Planiran broj revizija u GP UR	Realiziran broj revizija iz GP UR	Realiziran broj redovnih IIR	Realiziran broj naknadnih IIR	Realiziran broj <i>Ad hoc</i> UR	Izvršenje GP UR u % (Kolona (9) / (8))
(1)	(2)	(3)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1.	Središnja jedinica za unutarnju reviziju institucija BiH (CJIR) MFIT BiH ¹³	Podatci navedeni 1.1-1.14.			33	31	22	10	-	93,94%
1.1.	Ministarstvo financija i trezora BiH	DA	DA	DA	3	2	1	1	-	66,67%
1.2.	Direkcija za europske integracije BiH	DA	DA	DA	1	1	1	-	-	100%
1.3.	Direkcija za ekonomsko planiranje	DA	DA	DA	3	3	2	1	-	100%
1.4.	Agencija za javne nabave BiH	DA	DA	DA	3	3	1	2	-	100%
1.5.	Ured koordinatora za reformu javne uprave u BiH	DA	DA	DA	3	2	2	-	-	66,67%
1.6.	Ured za zakonodavstvo BiH	DA	DA	DA	2	2	2	-	-	100%
1.7.	Memorijalni centar Srebrenica – Potočari Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995.g.	DA	DA	DA	2	2	2	1	-	100%
1.8.	Agencija za državnu službu BiH	DA	DA	DA	3	3	3	-	-	100%
1.9.	Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH	DA	DA	DA	1	1	1	-	-	100%

¹³ Tekst potpisanih Povelja sa pojedinim institucijama odstupa od teksta Povelje unutarnje revizije u institucijama BiH objavljene u "Službenom glasniku BiH", br. 82/11

Tablica 3.

R. br.	Naziv JUR i institucija koje su bile predmet revidiranja u razdoblju izvješćivanja	Potpisana Povelja UR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan UR (GP UR)	Planiran broj revizija u GP UR	Realiziran broj revizija iz GP UR	Realiziran broj redovnih UR	Realiziran broj naknadnih UR	Realiziran broj <i>Ad hoc</i> UR	Izvršenje GP UR u % (Kolona (9) / (8))
(1)	(2)	(3)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1.10	Arhiv BiH	DA	DA	DA	3	3	1	2	-	100%
1.11	Agencija za statistiku BiH	DA	DA	DA	1	1	1	-	-	100%
1.12	Odbor državne službe za žalbe	DA	DA	DA	3	3	2	1	-	100%
1.13	Agencija za osiguranje u BiH	DA	DA	DA	3	3	1	2	-	100%
1.14	Središnja harmonizacijska jedinica MFIT BiH	DA	DA	DA	2	2	2	-	-	100%
2.	JIR Uprava za neizravno oporezivanje BiH	DA	DA	DA	12	12	9	3	-	100%
3.	JIR Ministarstvo obrane BiH	DA	DA	DA	20	20	20	-	-	100%
4.	JIR Granična policija BiH	DA	DA	DA	5	5	5	-	-	100%
5.	JIR Parlamentarne skupštine BiH	Podaci navedeni 5.1-5.5.			10	10	8	2	3	100%
5.1.	Parlamentarna skupština	DA	DA	DA	2	2	1	1	2	100%
5.2.	Središnja izborna komisija BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	1	100%
5.3.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije	DA	DA	DA	2	2	2	-	-	100%
5.4.	Agencija za zaštitu osobnih podataka	DA	DA	DA	2	2	2	-	-	100%
5.5.	Ured za razmatranje žalbi po javnim nabavama	DA	DA	DA	2	2	2	-	-	100%
6.	JIR Državna agencija za istrage i zaštitu - SIPA	DA	DA	DA	3	3	3	-	-	100%
7.	JIR Obavještajno- sigurnosna agencija BiH	DA	DA	DA	4	4	4	0	0	100%
8.	JIR Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH ¹⁴	Podaci navedeni 8.1-8.4.			6	5	2	3	-	83,33%
8.1.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	DA	DA	DA	3	3	1	2	-	100%
8.2.	Fond za povratak BiH	DA	DA	DA	2	1	-	1	-	50%

¹⁴ Tekst potpisane Povelje s pojedinim institucijama odstupa od teksta Povelje unutarnje revizije u institucijama BiH objavljene u "Službenom glasniku BiH", br. 82/11

Tablica 3.

R. br.	Naziv JUR i institucija koje su bile predmet revidiranja u razdoblju izvješćivanja	Potpisana Povelja UR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan UR (GP UR)	Planiran broj revizija u GP UR	Realiziran broj revizija iz GP UR	Realiziran broj redovnih IIR	Realiziran broj naknadnih IIR	Realiziran broj <i>Ad hoc</i> IIR	Izvršenje GP UR u % (Kolona (9) / (8))
(1)	(2)	(3)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
8.3.	<i>Institut za nestale osobe BiH</i>	DA	DA	DA	1	1	1	-	-	100%
8.4.	<i>Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH</i>	NE ¹⁵	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	JIR Ministarstvo pravde BiH	NE	NE	NE	-	-	-	-	-	-
10.	JIR Ministarstvo civilnih poslova BiH	Podaci navedeni 10.1-10.4.			11	11	5	7	1	100%
10.1	<i>Ministarstvo civilnih poslova BiH</i>	DA	DA	DA	4	4	2	3	1	100%
10.2	<i>Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH</i>	DA	DA	DA	2	2	1	1	-	100%
10.3	<i>Agencija za rad i zapošljavanje BiH</i>	DA	DA	DA	1	1	-	1	-	100%
10.4	<i>Centar za uklanjanje mina u BiH - BH MAC</i>	DA	DA	DA	4	4	2	2	-	100%
11.	JIR Službe za zajednike poslove institucija BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	-	100%
12.	JIR Direkcija za koordinaciju policijskih tijela	DA	DA	DA	3	3	3	-	-	100%
13.	JIR Ministarstvo vanjskih poslova BiH	DA	NE	DA	7	7	6	1	-	100%
14.	JIR Agencija za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka	DA	DA	DA	9	8	3	4	2	89%
	UKUPNO u 2016. godini	-	-	-	125	121	-	-	6	96,8%
	Ukupno u 2015. godini	-	-	-	89	81	-	-	9	91%

Iz prethodne tablice uočava se da je u razdoblju izvješćivanja 13 jedinica unutarnje revizije institucija BiH sačinilo ukupno 121 izvješće planirano strateškim i godišnjim planovima jedinica unutarnje revizije, dok je na zahtjev rukovoditelja institucije izvršeno ukupno 6 *ad hoc* unutarnjih revizija.

¹⁵ Rukovodstvo Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH, usljed nerazumijevanja svrhe i uloge unutarnje revizije, nije omogućilo uspostavljanje novisne funkcije unutarnje revizije, na način kako je to definirano relevantnim propisima, pod neutemeljenim izgovorom da bi financijska neovisnost ove institucije bila narušena ako bi prihvatili da njihov financijski rad bude dodatno revidiran od jedinice unutarnje revizije.

Jedinice unutarnje revizije obavile su i 2 neplanirane naknadne revizije, dok je jedna od ukupnog broja navedenih *ad hoc* revizija uključena u broj planiranih revizija¹⁶, te je ukupan broj izvršenih revizija u razdoblju izvješćivanja 128¹⁷.

U prethodnom razdoblju izvješćivanja, 2015. godini, 11¹⁸ jedinica unutarnje revizije sačinilo je ukupno 90 izvješća unutarnje revizije, od kojih je 81 izvješće unutarnje revizije planirano godišnjim planovima jedinica unutarnje revizije i 9 *ad hoc* unutarnjih revizija pokrenutih na zahtjev rukovoditelja institucije.

SHJ MFiT BiH vodi Registar Povelja unutarnje revizije u kojem je evidentirano, zaključno s 31.12.2016. godine, ukupno 37 Povelja. Analizom dostavljenih podataka i tekstova potpisanih Povelja, uočeno je da se u sadržaju teksta pojedinih Povelja unutarnje revizije odstupa od teksta Povelje unutarnje koji je objavljen u Službenom glasniku BiH.

Podatci po institucijama o broju sačinjenih izvješća unutarnje revizije, broju unutarnjih revizora i datih preporuka, u razdoblju izvješćivanja, dati su u sljedećem tabličnom pregledu:

Tablica 4.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
1.1.	Ministarstvo financija i trezora BiH – SJUR MFiT BiH		Izvršene su 2 unutarnje revizije, od kojih je 1 redovna i 1 naknadna revizija.	Ukupno je dano 13 preporuka i to: u okviru 1 redovite revizije dano je 6 preporuka, dok je u okviru Revizije u DEP-u dana 1 preporuka koja se odnosi na MFiT BiH i 6 preporuka koje se odnose na MFiT i DEP. U naknadnoj reviziji je utvrđen status preporuka danih u 2015. godini	Revizija upravljanja ljudskim resursima i naknadna revizija.
1.2.	Direkcija za evropske integracije BiH – SJUR MFiT BiH		Izvršena je 1 redovita revizija	Ukupno je dano 11 preporuka i to: u okviru 1 redovite revizije dano je 8 preporuka, dok	Revizija upravljanja ljudskim resursima

¹⁶ U Planovima UR IDDEEA-a za 2016. godinu predviđen je određeni broj dana za provođenje 1 revizije na zahtjev rukovoditelja institucije.

¹⁷ 121 planirana revizija + 5 *ad hoc* revizija (ukupno ih je 6, s tim da je 1 ubrojana u planirane) + 2 neplanirane naknadne revizije

¹⁸ U 2015. godini, od 13 ranije uspostavljenih jedinica unutarnje revizije jedna JUR nije sačinila nijedno izvješće, JUR Ministarstva pravde BiH, a od dvije jedinice koje su uspostavljene u ovoj godini, jedna je obavila 2 *ad hoc* revizije po nalogu rukovoditelja institucije.

Tablica 4.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
		4		je u okviru Revizije u DEP-u dane 3 preporuke koje se odnose na DEI.	
1.3.	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH – SJUR MFIT BiH		Izvršene su ukupno 3 revizije, od kojih su 2 redovite i 1 naknadna. Jedna revizija obuhvatila je još tri institucije (MFIT, DEI i PARCO)	U okviru obavljene 2 redovite revizije dano je ukupno 15 preporuka, od kojih se 6 odnosi i na DEP i MFT. U naknadnoj reviziji je utvrđen status preporuka danih u 2015. godini	Revizija upravljanja ljudskim resursima i Revizija koordinacije i izrade srednjoročnog programa rada Vijeća ministara BiH. Obavljena je i 1 naknadna revizija
1.4.	Agencija za javne nabave BiH – SJUR MFIT BiH		Izvršeno su ukupno 3 revizije od kojih je 1 redovita i 2 naknadne revizije.	U okviru obavljene 1 redovite revizije dano je 6 preporuka, dok je u naknadnim revizijama utvrđen status preporuka iz 2015.	Revizija upravljanja ljudskim resursima. Obavljene su 2 naknadne revizije.
1.5.	Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH – SJUR MFIT BiH		Izvršene su ukupno 2 redovite revizije.	Ukupno je dato 5 preporuka i to: u okviru 1 redovite revizije dane su 4 preporuke, dok je 1 dana u tijeku revizije u DEP-u	Revizija plaća i naknada i Revizija upravljanja ljudskim resursima.
1.6.	Ured za zakonodavstvo VM BiH – SJUR MFIT BiH		Izvršene su ukupno 2 redovite revizije.	U okviru izvršenih revizija dano je ukupno 8 preporuka.	Revizija plaća i naknada i Revizija upravljanja ljudskim resursima.
1.7.	Memorijalni centar Srebrenica – Potočari – SJUR MFIT BiH		Izvršene su ukupno 3 revizije od kojih 2	U okviru izvršenih revizija dano je 6 preporuka.	Revizija plaća i naknada i Revizija upravljanja ljudskim resursima.

Tablica 4.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
			redovite i 1 naknadna revizija.		
1.8.	Agencija za državnu službu BiH – SJUR MFIT BiH		Izvršene su ukupno 3 redovite revizije	U okviru izvršenih revizija dano je 12 preporuka.	Revizija plaća i naknada, Revizija upravljanja ljudskim resursima i Revizija zapošljavanja državnih službenika.
1.9.	Generalno tajništvo VM BiH – SJUR MFIT BiH		Izvršena je 1 redovita revizija	U okviru izvršene revizije dano je 5 preporuka.	Revizija upravljanja ljudskim resursima
1.10.	Arhiv BiH – SJUR MFIT BiH		Izvršene su ukupno 3 revizije od kojih je 1 redovita i 2 naknadne revizije.	U okviru obavljene 1 redovite revizije dato je 9 preporuka, dok je u naknadnim revizijama utvrđen status preporuka iz 2015	Revizija upravljanja ljudskim resursima i naknadne revizije
1.11.	Agencija za statistiku BiH – SJUR MFIT BiH		Izvršena je ukupno 1 redovita revizija	Tijekom obavljanja redovite revizije dano je ukupno 6 preporuka	Revizija upravljanja ljudskim resursima
1.12.	Odbor državne službe za žalbe – SJUR MFIT BiH		Izvršene su ukupno 3 revizije od kojih 2 redovite i 1 naknadna revizija	Tijekom obavljanja 2 redovite revizije dano je ukupno 11 preporuka, dok je u naknadnoj reviziji utvrđen status preporuke dane 2015. godine	Revizija plaća i naknada plata, Revizija upravljanja ljudskim resursima i naknadna revizija
1.13.	Agencija za osiguranje u BiH – SJUR MFIT BiH		Izvršene su ukupno 3 revizije od kojih 1 redovita i 2 naknadne revizije	U okviru obavljene 1 redovite revizije dano je 6 preporuka, dok je u naknadnim utvrđen status preporuka danih 2015. godine	Revizija upravljanja ljudskim resursima i naknadne revizije

Tablica 4.

R. br.	Naziv Institucije – nadležna JUR	Broj UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
1.14.	Središnja harmonizacijska jedinica MFiT BiH – SJUR MFiT BiH		Izvršene su ukupno 2 redovite revizije.	U okviru obavljenih revizija dano je ukupno 6 preporuka.	Revizija plaća i naknada plata i Revizija upravljanja ljudskim resursima
2.	Uprava za neizravno oporezivanje BiH - JUR UINO BiH	4	U razdoblju izvješćivanja izvršeno je 12 revizija, od kojih su 3 naknadne revizije.	U okviru obavljenih revizija dane su 84 preporuke.	Savjetodavne usluge u razvoju sustava FUK, Revizija utvrđivanja carinske vrijednosti vozila, Revizija utvrđivanja carinske vrijednosti robe azijskog i afričkog porijekla, Revizija uzorkovanja robe u carinskom postupku, Savjetodavne usluge stručnoj radnoj grupi za uspostavu i razvoj sustava FUK, Revizija nabave i potrošnje materijala, Revizija obuka i usavršavanja zaposlenih, Savjetodavne usluge RG za izradu strategije upravljanja rizicima, Revizija planiranja i kontrole rada zaposlenih na poslovima spriječavanja krijumčarenja i prekršaja i 3 naknadne revizije
3.	Ministarstvo obrane BiH – JUR MO BiH	4	Ukupno obavljeno 20 redovitih revizija	U okviru obavljenih revizija dane su ukupno 82 preporuke.	Revizijama su obuhvaćene sljedeće teme: Godišnji popis za 2015.g, Proces prijema i izdavanja nafte i naftnih derivata u OS BiH, Realizacije ugovora za ishranu, za naftu i naftne derivate, za održavanje vozila, Proces kupovine avio karata za potrebe MO, Sustav upravljanja i raspolaganja službenim motornim vozilima u ZS i OS BiH, Proces knjiženja perspektivne imovine u jedinstvenom računovodstvenom sustavu MO i OS BiH, Proces nabave skladištenja i raspolaganja sredstvima za osobnu i kolektivnu higijenu, uredski materijal i pokloni, Proces

Tablica 4.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
					implementacije novog softvera za plaće i personal, Proces odabira i dodjele pohvala i nagrada za dan OS BiH, Revizija pripremni radnji i prodaje službenih motornih vozila putem licitacije, Proces rashodovanja u tijeku godine sredstava u MO i OS BiH, Blagajničko poslovanje u MO i u ZSOS BiH za 2015, Primjena Odluke o visini, načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz s posla u 2015, Proces skladištenja i čuvanja hrane za pripadnike Oružanih snaga i civilnih osoba u MO i OS BiH, Proces planiranja kapitalnih izdataka za 2016, Proces prestrukturiranja proračuna MO i OS BiH za 2015, Proces podnošenja zahtjeva za povrat PDV u 2015. i prethodnim godinama, Proces nabave i relizacije robe, drvo i ugalj u proteklom razdoblju 2012-2015 god
4.	Granična policija BiH – JUR GP BiH	2	Izvršeno je 5 redovitih unutarnjih revizija.	U okviru obavljenih 5 revizija dano je ukupno 36 preporuka.	Revizija popisa (inventarisanja), R. procesa planiranja i izrade prijedloga proračuna, R. izdataka za tekuće održavanje i usluge prijevoza i goriva, R.prihoda od prodaje stalnih sredstava i dr.prihoda i revizija javnih nabava
5.1.	Parlamentarna skupština BiH – JUR Parlamentarne skupštine BiH	2	Ukupno su izvršene 4 revizije i to 1 redovita, 1 naknadna i 2 <i>ad hoc</i> revizije.	U okviru obavljenih revizija dane su 22 preporuke.	Revizija planiranja i izvršenja proračuna, Revizija javnih nabava i praćenja izvršenja ugovora avio-karata i Revizija postupka nabave usluga servisiranja službenih vozila
5.2.	Središnja izborna komisija BiH – JUR		Izvršene su ukupno 3	U okviru obavljenih	Revizija javnih nabava, Revizija plaća i naknada

Tablica 4.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
	Parlamentarne skupštine BiH		revizije i to 1 redovita, 1 naknadna i 1 <i>ad hoc</i> revizija.	revizija dano je 13 preporuka	plata i Naknadna revizija sustava ugovorenih i drugih posebnih usluga
5.3.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u BiH– JUR Parlamentarne skupštine BiH		Izvršene su 2 redovite revizije	U okviru obavljenih revizija dano je 25 preporuka	Revizija plaća i naknada plata i Revizija javnih nabava
5.4.	Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH– JUR Parlamentarne skupštine BiH		Izvršene su 2 redovite revizije	U okviru obavljenih revizija dano je 15 preporuka	Revizija plaća i naknada plata i Revizija javnih nabava
5.5.	Ured za razmatranje žalbi po javnim nabavkama– JUR Parlamentarne skupštine BiH		Izvršene su 2 redovite revizije	U okviru obavljenih revizija dano je 19 preporuka	Revizija plaća i naknada plata i Revizija javnih nabava
6.	Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) – JUR SIPA BiH	2	Izvršene su ukupno 3 revizije	U okviru izvršenih revizija dano je ukupno 56 preporuka	Revizija plaća i naknada plata, Revizija upotrebe službenih telefona i Revizija troškova naknada zaposlenih
7.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH – JUR OSA BiH	2	Izvršene su ukupno 4 unutarnje revizije.	U okviru izvršenih revizija dano je 14 preporuka.	Revizija plaća i naknada, R. putnih troškova, R. ugovorenih i dr. usluga, R. upravljanja ljudskim resursima.
8.1.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH – JUR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH		Ukupno su izvršene 3 revizije i to 1 redovita i 2 naknadne revizije.	U okviru obavljene 1 redovite revizije dane su 4 preporuke.	Revizija ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i socijalnu pomoć osoba pod međunarodnom zaštitom i Naknadne revizije: Upotreba službenih vozila i Službena putovanja.
8.2.	Fond za povratak BiH – JUR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	1	Izvršena je 1 naknadna revizija.	U okviru obavljene naknadne revizije utvrđen je status preporuka danih u reviziji izvršenoj u	Naknadna revizija plaća i naknada plata zaposlenih

Tablica 4.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
				prethodnoj godini.	
8.3.	Institut za nestale osobe BiH – JUR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH		Izvršena je 1 redovita revizija	Dano je ukupno 5 preporuka	Revizija plaća i naknada plaća
9.	Ministarstvo pravde BiH – JUR MP BiH	2	0*	0*	0*
10.1.	Ministarstvo civilnih poslova BiH – JUR Ministarstva civilnih poslova	2	Izvršeno ukupno 6 revizija, od kojih 2 redovite, 3 naknadne i 1 <i>ad hoc</i>	U okviru obavljenih revizija dane su ukupno 53 preporuke.	Revizija javnih nabava, Revizija plaća i naknada plaća, Revizija procesa dodjele grantova i Naknadne revizije: Sustava blagajničkog poslovanja, Javnih nabava i Plaća i naknada na plaće.
10.2.	Centar za uklanjanje mina u BiH – JUR Ministarstva civilnih poslova		Izvršene ukupno 4 revizije (2 redovite i 2 naknadne)	U okviru obavljenih revizija dano je ukupno 17 preporuka	Revizija primjene Pravilnika o korištenju telefona VM BiH i Revizija plaća i naknada na plate. Obavljene su i 2 naknadne revizije prethodno navedenih područja revidiranja.
10.3.	Agencija za lijekove i medicinska sredstva – JUR Ministarstva civilnih poslova		Izvršene su ukupno 2 revizije (1 redovita i 1 naknadna)	U okviru obavljenih revizija dan je ukupno 10 preporuka	Revizija plaća i naknada plaća i Naknadna revizija.
10.4.	Agencija za rad i zapošljavanje BiH – JUR Ministarstva civilnih poslova		Izvršena je 1 naknadna revizija	U okviru obavljene naknadne revizije utvrđen je status preporuka danih u redovnoj reviziji	Naknadna revizija plaća i naknada plaća
11.	Služba za zajedničke poslove Institucija BiH – JUR SZP BiH	1	Ukupno su obavljene 2 revizije i to 1 redovita i 1 naknadna	U okviru obavljenih revizija dano je 10 preporuka	Revizija sustava poslovanja ugostiteljskih jedinica i Naknadna revizija.
12.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela – JUR DKPT BiH	1	Ukupno su obavljene 3 redovite revizije.	U okviru obavljene 3 revizije dano je ukupno 16 preporuka.	Revizija upravljanja protokolom i dokumentacijom, Revizija uspostavljanja sustava FUK i Revizija upotrebe službenih automobila.
13.	Ministarstvo vanjskih	1	Ukupno 7	U okviru	Revizija uredskog

Tablica 4.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
	poslova BiH – JUR MVP BiH		izvješća, od čega 6 redovitih revizija i 1 naknadna revizija.	obavljenih revizija dane su ukupno 23 preporuke.	poslovanja, R. upravljanja vizama i putnim listovima, Revizija sudskih sporova, Revizija poslovanja DKP BiH (Generalnog konzulata BiH u Frankfurtu, Generalnog konzulata BiH u Štutgartu i Ambasade BiH u Berlinu) i Naknadna revizija realizacije preporuka.
14.	Agencija za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH – JIR IDDEEA BiH	1	Ukupno je izvršeno 9 unutarnjih revizija, od kojih 3 redovite, 4 naknadne i 2 <i>ad hoc</i> revizije.	U okviru ukupno obavljenih 9 revizija dano je 20 preporuka.	Revizija troškova plaća, Revizija korištenja i održavanja službenih vozila, Revizija službenih telefona, Revizija naknada za prijevoz na posao i s posla, Revizija dostavljanje garancija za uredno izvršenje ugovora od strane ponuđača i 4 naknadne revizije po temama iz prethodne godine.
	UKUPNO u 2016.	29	128**	637	
	UKUPNO u 2015.	27	90***	443	
Napomena: * Zaposlena 2 unutarnja revizora u Ministarstvu pravde BiH već drugu godinu nemaju izvršenu nijednu unutarnju reviziju, niti drugu aktivnost iz nadležnosti unutarnje revizije, ni planiranu, ni <i>ad hoc</i> . **Zbir od 128 unutarnjih revizija sadrži, pored planiranih (redovitih i naknadnih) revizija, i 6 <i>ad hoc</i> unutarnjih revizija. *** Zbir od 90 unutarnjih revizija u 2015.g. čini 81 planirana revizija i 9 <i>ad hoc</i> unutarnjih revizija.					

U 128 izvješća unutarnje revizije sačinjenih u tijeku 2016. godine dano je ukupno 637 preporuka od strane 13 jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH.

Općenito, najveći broj preporuka koje su unutarnji revizori u svojim izvješćima u razdoblju izvješćivanja dali odnosi se na preporuke vezane za:

- unaprjeđenje sustava obračuna plaća i naknada plaća,
- unaprjeđenje sustava upravljanja ljudskim resursima,
- unaprjeđenje sustava u oblasti javnih nabava,
- unaprjeđenje u oblasti ugovorenih i drugih usluga.

Stupanj realizacije preporuka unutarnje revizije po institucijama dat je u Tablici 5:

Tablica 5.

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka UR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane	Komentar
1.	Ministarstvo financija i trezora BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	8*	4	50%	-	-	4*	-	Realizacija 2 preporuke koje su dane u okviru pilot revizije učinka dijela višegodišnjeg projekta Proširenje i unaprjeđenje ISFU sustava pratit će se u narednom razdoblju
		2016.	13*	3**	23,1 %	-	-	10**	-	* Od ovog broja 6 preporuka je dano u redovitoj reviziji u MFIT, dok je 7 dano u okviru Revizije obavljene u DEP-u i to se 1 odnosi samo na MFIT, a 6 i na MFIT i DEP ** Od 6 preporuka za čiju realizaciju su zaduženi MFIT i DEP zajedno, 3 su realizirane a 3 u postupku realizacije
2.	Direkcija za evropske integracije BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	11*	4	36,4 %	-	-	7	-	* Od ovog broja 3 preporuke su dane u okviru revizije u DEP-u
3.	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	5	4	80%	1	20%	-	-	-
		2016.	15*	10**	66,7 %	-	-	5**	-	* Za realizaciju 6 preporuka zaduženi su DEP i MFIT ** Od 6 preporuka za čiju realizaciju su zaduženi MFIT i DEP zajedno, 3 su realizirane, a 3 u postupku realizacije
4.	Agencija za javne nabave BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	12	10	83,3 %	-	-	2	-	-
		2016.	6	3	50%	3	-	-	-	-
5.	Ured koordinатора za reformu javne uprave (JUR MFIT BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	5*	-	-	-	-	5	-	*Od ovog broja 1 preporuka je dana u okviru revizije u DEP-

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka UR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane	Komentar
										u
6.	Ured za zakonodavstvo BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	8	-	-	-	-	8	-	-
7.	Memorijalni centar Srebrenica – Potočari (JUR MFIT BiH)	2015.	6	6	100 %	-	-	-	-	-
		2016.	6	4	66,7 %	1	16,7 %	-	1	-
8.	Agencija za državnu službu BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	12	11	91,7 %	-	-	1	-	-
9.	Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	5	-	-	-	-	5	-	-
10.	Arhiv BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	18	5	27,8 %	6	33,3 %	-	7	-
		2016.	9	8	88,9 %	-	-	1	-	-
11.	Agencija za statistiku BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	6	-	-	-	-	6	-	-
12.	Odbor državne službe za žalbe (JUR MFIT BiH)	2015.	1	-	-	-	-	1	-	-
		2016.	11	-	-	-	-	11	-	-
13.	Agencija za osiguranje u BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	8	4	50%	1	12,5 %	1	2	-
		2016.	6	6	100 %	-	-	-	-	-
14.	SHJ MFIT BiH (JUR MFIT BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	6	-	-	-	-	6	-	-
15.	Uprava za neizravno oporezivanje BiH (JUR UINO BiH)	2015.	69	66	95,7 %	-	-	3	-	-
		2016.	84	23	27,4 %	-	-	61	-	-
16.	Ministarstvo obrane BiH (JUR MO BiH)	2015.	51	7	13,7 %	12	23,5 %	32	-	-
		2016.	82	10	12,2 %	15	18,3 %	41	16	-
17.	Granična policija BiH (JUR GP BiH)	2015.	63	34	54%	10	15,9 %	11	8	-
		2016.	36	15	41,7 %	5	13,9 %	16	-	-
18.	Parlamentarna skupština BiH (JUR PS BiH)	2015.	41	4	9,7%	7	17%	30	-	-
		2016.	22	-	-	-	-	22	-	-

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka UR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane	Komentar
19.	Središnja izborna komisija BiH (JUR PS BiH)	2015.	10	8	80%	2	20%	-	-	-
		2016.	13	-	-	-	-	13	-	-
20.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (JUR PS BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	25	-	-	-	-	25	-	-
21.	Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH (JUR PS BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	15	-	-	-	-	15	-	-
22.	Ured za razmatranje žalbi po javnim nabavama (JUR PS BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	19	-	-	-	-	19	-	-
23.	Državna agencija za istrage i zaštitu – (JUR SIPA BiH)	2015.	JUR uspostavljena u drugoj polovini 2015. godine							-
		2016.	56	-	-	-	-	56	-	-
24.	Obavještajno-sigurnosna agencija (JUR OSA BiH)	2015.	6	4	66,7 %	-	-	2	-	-
		2016.	14	7	50%	-	-	7	-	-
25.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (JUR MLJP BiH)	2015.	9	7	77,8 %	-	-	-	2	-
		2016.	4	-	-	-	-	4	-	-
26.	Fond za povratak BiH (JUR MLJP BiH)	2015.	4	4	100 %	-	-	-	-	-
		2016.	-	-	-	-	-	-	-	-
27.	Institut za nestale osobe BiH (JUR MLJP BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	5	-	-	-	-	5	-	-
28.	Ministarstvo pravde BiH (JUR MP BiH)	2015.	0	0	-	0	-	0	0	Nije obavljena nijedna revizija u 2015. godini
		2016.	0	0	-	0	-	0	0	Nije obavljena nijedna revizija u 2016. godini
29.	Ministarstvo civilnih poslova BiH (JUR MCP BiH)	2015.	18	17	94,4 %	-	-	-	1	-
		2016.	53	17	32%	1	1,9%	27	8	-
30.	Centar za uklanjanje mina u BiH (JUR MCP BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	17	11	64,7 %	1	5,9%	1	4	-
31.	Agencija za lijekove i medicinska sredstva (JUR MCP BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	10	8	80%	1	10%	1	-	-

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj danih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka UR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane	Komentar
32.	Agencija za rad i zapošljavanje BiH (JUR MCP BiH)	2015.	12	12	100 %	-	-	-	-	-
		2016.	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	Služba za zajedničke poslove Institucija BiH (JUR SZP BiH)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	10	7	70%	-	-	3	-	-
34.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela (JUR DKPT BiH)	2015.	12	6	50%	3	25%	3	-	-
		2016.	16	2	12,5 %	-	-	14	-	-
35.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH (JUR MVP BiH)	2015.	65	41	63,1 %	19	29,2 %	-	5	-
		2016.	23	7	30,4 %	10	43,5 %	5	1	-
36.	Agencija za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka (JUR IDDEEA BiH)	2015.	21	14	66,7 %	2	9,5%	-	5	-
		2016.	20	-	-	-	-	20	-	-
UKUPNO u 2016. godini			637*	153*	24%	37	5,8%	417**	30	*Ukupno je dano 637 preporuka, s tim što se od ovog broja 6 preporuka odnosi na MFiT i na DEP zajedno, te su iste prikazane u pojedinačnim kolonama 2 puta (u koloni za MFT i za DEP) ** Preporuke za čiju realizaciju su zaduženi MFiT i DEP zajedno, prikazane su u kolonama i za MFiT i za DEP, ali su u konačnom zbiru iskazane samo jednom
UKUPNO u 2015. godini			443	261	58,9 %	63	14,4 %	89	30	

Podatci iz Tablice 5. nam pokazuju da je u 2016. godini od strane jedinica unutarnje revizije institucija BiH dano ukupno 637 preporuka, od kojih za više od polovinu još nije istekao rok za realizaciju. Za ove preporuke će u narednom razdoblju biti utvrđen stupanj realizacije, te se stoga postotak učešća

realiziranih i nerealiziranih preporuka u odnosu na broj ukupno danih preporuka ne može smatrati konačnim.

U posmatranom razdoblju došlo je do nominalnog rasta broja danih preporuka u odnosu na 2015. godinu za 194 preporuke ili za 43,8%. Ovo je prouzročeno povećanjem:

- broja jedinica unutarnje revizije koje su obavljale funkciju unutarnje revizije u posmatranom razdoblju, sa 11 jedinica u 2015. godini broj je povećan na 13 jedinica u 2016. godini,
- broja konačnih izvješća unutarnje revizije u 2016. godini¹⁹,
- broja unutarnjih revizora koji su obavljali funkciju unutarnje revizije (broj je povećan za 2). U 2016. godini ukupno 26²⁰ unutarnjih revizora je vršilo funkciju unutarnje revizije, dok je u 2015. godini ukupno njih 24²¹ bilo angažirano na pružanju usluge unutarnje revizije i
- usavršavanja i efikasnijeg rada unutarnjih revizora kroz stečeno iskustvo.

Na temelju podataka iz prethodne tablice za 2015. godinu uočava se da je više od polovine ukupno danih preporuka realizirano (58,9%), dok postotak učešća nerealiziranih preporuka u ukupnom broju danih preporuka iznosi 14,4%. Djelomično je realizirano 30 preporuka, dok za 89 preporuka još nije istekao rok za realizaciju, te će u narednom razdoblju biti utvrđeno da li su iste realizirane.

Neizvršavanje u potpunosti zaključaka Vijeća ministara BiH i podatci iz prethodne tabele, na osnovu kojih se vidi da je 14,4% nerealiziranih preporuka od ukupno danih preporuka u 2015. godini i da je ukupno 60 djelomično realiziranih preporuka danih u prethodne dvije godine kojima je istekao rok za realizaciju, upućuju na potrebu unaprjeđenja u ovoj oblasti. Unaprjeđenje se može postići uspostavljanjem jače suradnje između jedinica unutarnje revizije i rukovodstva institucija, s jedne strane i jačanjem suradnje između jedinica unutarnje revizije i revizora Ureda za reviziju institucija BiH, s druge strane, uz konstantno unaprjeđenje i povećanje kvaliteta usluga koje jedinica unutarnje revizije pruža. Također, i rukovodstvo institucija treba biti zainteresirano i motivirano za usluge i preporuke unutarnje revizije, te mora postojati i graditi se povjerenje u rad i kredibilnost unutarnjih revizora. Pisanje izvješća i davanje preporuka samo po sebi ne smije biti cilj i svrha unutarnje revizije, nego se mora raditi na njihovom provođenju u cilju unaprjeđenja sustava finansijskog upravljanja i kontrole i stvaranja dodatne vrijednosti u institucijama BiH, što svakako treba biti postavljeno kao cilj rukovoditelja institucija i jedinica unutarnje revizije.

4.3. Pregled uspostavljanja jedinica unutarnje revizije institucija BiH

Iz svega do sada navedenog može se konstatirati da je u dosadašnjem razvoju sustava unutarnje revizije u institucijama BiH učinjen značajan napredak u kojem se jasno prepoznaju osnove ovog podsustava.

Funkcija unutarnje revizije u institucijama BiH jasno je definirana i utemeljena Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH, te u jednoobraznoj i usuglašenoj metodologiji rada za unutarnje revizore, koja uključuje i standarde unutarnje revizije, a koja je pripremljena i objavljena od strane SHJ MFiT BiH sukladno međunarodnim standardima unutarnje revizije.

Način organizacije jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH utemeljen je na decentraliziranom modelu koji u osnovi ima princip 3E (ekonomičnost, efektivnost i efikasnost), s jasno definiranim nadležnostima jedinica unutarnje revizije u pogledu vršenja funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH.

¹⁹ U 2016. godini je, u odnosu na 2015. g. došlo do povećanja broja sačinjenih izvješća unutarnje revizije za 38.

²⁰ Od ukupnog broja unutarnjih revizora (29) na dan 31.12.2016. god. izuzeta su 2 unutarnja revizora Ministarstva pravde koji nisu obavili nijednu reviziju u 2016. godini i 1 unutarnji revizor OSA-e koji je počeo sa radom 01.12.2016. godine.

²¹ Od ukupnog broja unutarnjih revizora (27) na dan 31.12.2015. godine, izuzeta su 2 unutarnja revizora Ministarstva pravde koji nisu obavili nijednu reviziju u 2015. godini i unutarnji revizor JUR SIPA-e koja je uspostavljena u drugoj polovini 2015. godine.

Etičkim kodeksom unutarnjih revizora u institucijama BiH, Poveljom unutarnje revizije, Priručnikom za unutarnju reviziju sa standardima unutarnje revizije i Sporazumom o vršenju funkcije unutarnje revizije definirana su, u institucijama BiH, osnovna načela i odnosi pružatelja usluga – unutarnjih revizora i rukovoditelja jedinica unutarnje revizije, s jedne, i korisnika usluga unutarnje revizije – menadžmenta institucija, s druge strane.

Uvjeti za zapošljavanje unutarnjih revizora i rukovoditelja jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH temelje se na identičnim općim i dodatnim uvjetima za zapošljavanje unutarnjih revizora u svakoj od institucija BiH. Svi zaposleni unutarnji revizori u institucijama BiH ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH i Pravilnikom o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH. Također, u sustavu unutarnje revizije institucija BiH omogućeno je poštivanje principa "ista plaća za isti ili sličan posao", a koji podrazumijeva da će zaposleni u institucijama Bosne i Hercegovine koji obavljaju iste ili slične poslove primati istu osnovnu plaću, odnosno da će se radna mjesta iz različitih institucija Bosne i Hercegovine na kojima se obavljaju slični poslovi svrstati u isti platni razred. Upravo takva su radna mjesta unutarnjih revizora i rukovoditelja jedinica unutarnje revizije.

Zaključno sa 31.12.2016. godine, 11 od ukupno 14 uspostavljenih jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH uspostavljeno je sukladno Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH, a što podrazumijeva da je izvršeno usklađivanje pravilnika o unutarnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, a u svezi s usklađivanjem opisa poslova unutarnje revizije, kao i uvjeta za zapošljavanje unutarnjih revizora i rukovoditelja jedinica unutarnje revizije.

Dvije institucije, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH²² i Agencija za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH²³, pokrenule su, ali još nisu okončale aktivnosti na usuglašavanju pravilnika o unutarnjoj organizaciji.

Jedinica unutarnje revizije u Ministarstvu vanjskih poslova BiH još formalno nije uspostavljena sukladno Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH i Pravilnikom o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH. Očekuje se da će aktivnost oko izmjene postojećeg Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Ministarstva vanjskih poslova BiH biti okončana u 2017. godini.²⁴

Stupanj uspostavljanja jedinica unutarnje revizije po institucijama dat je u Tablici 6.:

Tablica 6.

Redni broj	Naziv institucije	Prijedlog Pravilnika o un. Org. Dostavljen SHJ	Dobijena suglasnost SHJ	Pravilnik o unutrnj.org. upućen	VM BiH usvojilo Pravilnik o	Pravilnikom odobreni broj izvršitelja u JUR	Popunjeno osoblje u JUR	% popunjenosti JUR	Zaključci VM	Komentar
1.	Ministarstvo financija i trezora BiH	DA	DA	DA	DA	4	4	100	+	
2.	Uprava za neizravno	DA	DA	DA	DA	4	4	100	+	

²² Prijedlog pravilnika dostavljen nadležnom Ministarstvu sigurnosti BiH radi pribavljanja potrebnih mišljenja i upućivanja Vijeću ministara BiH.

²³ Prijedlog pravilnika dostavljen nadležnom Ministarstvu civilnih poslova BiH radi pribavljanja potrebnih mišljenja i upućivanja Vijeću ministara BiH.

²⁴ Ministarstvo je pribavilo u veljači 2017. godine suglasnost SHJ na Prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju i time stvorilo pretpostavke da isti uputi u dalju proceduru prema Vijeću ministara BiH.

Redni broj	Naziv institucije	Prijedlog Pravilnika o un. Org. Dostavljen SHJ	Dobijena suglasnost SHJ	Pravilnik o unutr.org. upućen	VM BiH usvojilo Pravilnik o	Pravilnikom odobreni broj izvršitelja u JUR	Popunjeno osoblje u JUR	% popunjenosti JUR	Zaključci VM	Komentar
	oporezivanje BiH									
3.	Ministarstvo obrane BiH	DA	DA	DA	DA	4	4	100	+	
4.	Granična policija BiH	DA	DA	DA	DA	2	2	100	+	
5.	Parlamentarna skupština BiH	DA	DA	DA	DA	2	2	100	+	
6.	Državna agencija za istrage i zaštitu – SIPA	DA	DA	DA	DA	2	2	100	+	
7.	Obavještajno- sigurnosna agencija BiH	DA	DA	DA	DA	2	2	100	+	
8.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	DA	DA	DA	DA	2	1	50	+/- *	*Postoji JUR ali nije popunjeno radno mjesto unutarnjeg revizora
9.	Ministarstvo pravde BiH	DA	DA	DA	DA	3	2	66,7	+/- *	*Postoji JUR ali nije popunjeno radno mjesto rukovoditelja JUR
10.	Ministarstvo civilnih poslova BiH	DA	DA	DA	DA	3	2	66,7	+/- *	* Postoji JUR ali nije popunjeno radno mjesto unutarnjeg revizora
11.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	DA	DA	DA	DA	2	1	50	+/- *	* Postoji JUR ali nije popunjeno radno mjesto unutarnjeg revizora
12.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela	DA	DA	NE*	NE	2	1	50	+/- -	*Dostavljeno MS BiH radi pribavljanja potrebnih mišljenja kako bi se Pravilnik uputio VM BiH.
13.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	DA	DA	NE*	NE	3	1	33,3 3	+/- -	*U fazi pribavljanja potrebnih

Redni broj	Naziv institucije	Prijedlog Pravilnika o un. Org. Dostavljen SHJ	Dobijena suglasnost SHJ	Pravilnik o unutr.org. upućen	VM BiH usvojilo Pravilnik o	Pravilnikom odobreni broj izvršitelja u JUR	Popunjeno osoblje u JUR	% popunjenosti JUR	Zaključci VM	Komentar
										mišljenja kako bi se Pravilnik uputio na VM BiH
14.	Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine – IDDEEA	DA	DA	NE*	NE	-	1	-	+/-	*Prijedlog Pravilnika dostavljen Ministarstvu civilnih poslova BiH radi dostavljanja istog VM BiH.
15.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine	DA	DA	DA	DA	3	-	-	+/- -*	*U tijeku konkursna procedura za izbor rukovoditelja JUR i unutarnjeg revizora. ²⁵
16.	Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine	DA	DA	DA	DA*	2	-	-	+	*VM BiH na 80. sjednici od 10.11.2016.g dalo suglasnost na izmjenu Pravilnika. ²⁶
17.	Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine	DA	DA	-	-	-	-	-	+/- -*	* Pribavljena suglasnost SHJ MFiT BiH i pokrenuta aktivnost na izmjeni Pravilnika MS BiH dana 21.02.2017. godine.

U narednom razdoblju, tijekom 2017. godine očekuje se dalje operativno i funkcionalno jačanje unutarnje revizije u institucijama BiH i to prije svega kroz funkcionalno uspostavljanje preostalih jedinica unutarnje revizije i formalno-pravno donošenje neophodnih akata i pravilnika.

Uspostavljanje jedinica unutarnje revizije i njihovo kvalitetno kadrovsko popunjavanje jeste neophodan uvjet za dalji napredak u razvoju i unaprjeđivanju ovog sustava.

²⁵ Konkurs okončan u ožujku 2017. godine

²⁶ U veljači 2017.g. objavljen javni oglas za popunjavanje radnih mjesta u JUR MKP BiH.

Kadrovska nepopunjenost jedinica unutarnje revizije višestruko utječe na stanje i funkcioniranje sustava unutarnje revizije i to tako što, prije svega, onemogućuje poštivanje standarda unutarnje revizije koji nalažu donošenje i održavanje Programa osiguranja i unaprjeđenja kvaliteta, a kojim se procjenjuje efektivnost i efikasnost aktivnosti unutarnje revizije i identificiraju mogućnosti za njeno unaprjeđenje. Program sadrži unutarnje ocjene, koje se, između ostalog, sastoje od stalnog nadzora učinka aktivnosti unutarnje revizije od strane rukovoditelja jedinice unutarnje revizije²⁷, kao i vanjske ocjene od strane kvalificiranog, neovisnog ocjenjivača ili tima ocjenjivača i ista se provodi bar jednom u pet godina. Također, vanjska ocjena kvaliteta unutarnje revizije može dati prave rezultate samo u jedinicama unutarnje revizije koje su potpuno popunjene. Pored ovoga, u nepotpunim jedinicama unutarnje revizije teško je osigurati i samo vršenje funkcije unutarnje revizije, od planiranja, preko izvođenja revizije, pa sve do pisanja konačnog revizijskog izvješća, na način kako to Zakon predviđa.

4.4. Pregled poštivanja metodologije unutarnje revizije i učinka jedinica unutarnje revizije institucija BiH

SHJ MFiT BiH kroz godišnje izvješće jedinica unutarnje revizije institucija BiH vrši, koristeći preporuke iz Vodiča za ocjenu kvaliteta unutarnje revizije u javnom sektoru²⁸, djelomično vanjsku kontrolu kvaliteta metodologije i učinka jedinica za unutarnju reviziju institucija BiH. Vanjska kontrola kvaliteta koju provodi SHJ MFiT BiH nije zamjena za propisane povremene vanjske ocjene koje trebaju provoditi kvalificirani neovisni ocjenjivači izvan organizacije, kako je to definirano Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH i standardima unutarnje revizije. Kako je SHJ MFiT BiH nezaobilazan dio sustava unutarnje revizije i kao tijelo koje je odgovorno za izradu i provođenje metodologije unutarnje revizije, uvid u kvalitet rada jedinica unutarnje revizije koji vrši SHJ MFiT BiH ne može se smatrati u potpunosti neovisnim.

Jedinice unutarnje revizije dostavljaju SHJ MFiT BiH, kroz svoje godišnja izvješća, podatke o načinu organizacije unutarnje revizije, opisu poslova i uvjeta za zapošljavanje u jedinicama unutarnje revizije, sa izvodom iz Pravilnika o unutarnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na UR, potpisanim poveljama unutarnje revizije i sporazumima o vršenju funkcije unutarnje revizije i drugim relevantnim podacima. Na temelju ovih podataka, SHJ MFiT BiH prati usklađenost postojeće organizacije unutarnje revizije, uključujući njenu ulogu, ovlaštenja i odgovornost, s relevantnim propisima unutarnje revizije koji reguliraju ovu oblast u institucijama BiH.

U godišnjim izvješćima jedinice unutarnje revizije dostavljaju se i planovi rada unutarnje revizije, informacije o svim obavljenim unutarnjim revizijama, te informacije o poštivanju propisa tijekom obavljanja revizije. Kroz analizu ovih podataka, SHJ MFiT BiH stječe uvid o usklađenosti rada i vršenja funkcije unutarnje revizije u svim njenim fazama, od planiranja do izvješćivanja, s propisanom metodologijom, standardima unutarnje revizije, Etičkim kodeksom i ostalim propisima u oblasti unutarnje revizije, te o učinku i kvalitetu unutarnje revizije.

Na temelju izvješća o obavljenoj kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji (KPE) unutarnjih revizora u jedinici unutarnje revizije, kao i zaprimljenih zahtjeva jedinica unutarnje revizije za priznavanje obuka kao KPE, SHJ MFiT BiH prati usavršavanje i unaprjeđenje znanja i vještina unutarnjih revizora iz područja i oblasti definiranih propisima o KPE. Ovim propisima definirani su načini ispunjavanja obveze kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH kako bi kroz održavanje razine stručnosti i njihov dalji profesionalni razvoj bio unaprijeđen kvalitet usluga koje pružaju.

U narednom tabličnom pregledu dani su podatci za 14 funkcionalno uspostavljenih jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH o poštivanju i pridržavanju propisane metodologije rada, Etičkog kodeksa i standarda unutarnje revizije tijekom vršenja unutarnje revizije od strane unutarnjih revizora u ovim

²⁷ Pored stalnog nadzora učinka aktivnosti unutarnje revizije, unutarnja ocjenjivanja moraju uključiti, prema standardima unutarnje revizije, i periodična samoocjenjivanja ili ocjenjivanja koja vrše druge osobe iz organizacije, koja imaju dovoljno poznavanja prakse unutarnje revizije.

²⁸ Vodič je izdat u ožujku 2016. godine od strane Zajednice prakse za unutarnju reviziju (IACOP) mreže za Upravljanje javnom potrošnjom – učenje uz međusobnu podršku (PEMPAL-a), koja je pokrenuta od strane Svjetske banke 2006. godine i obuhvata 21 zemlju, dostupan na www.pempal.org.

jedinicama. Također, dani su i podaci o provođenju unutarnje i vanjske ocjene kvalitete i suradnji jedinica unutarnje revizije s Uredom za reviziju institucija BiH.

Tablica 7.

R. br.	Naziv JUR	Rad sukladno Priručniku	Dodatci Priručniku za unutarnju reviziju	Pošćivanje standarda unutarnje revizije	Pošćivanje Etičkog kodeksa	Unutarnja ocjena kvaliteta	Vanjska ocjena kvaliteta	Suradnja s Uredom za reviziju institucija BiH
1.	SJUR Ministarstva financija i trezora	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA
2.	JUR Uprave za neizravno oporezivanje	DA	NE	DA	DA	DA	NE	DA
3.	JUR Ministarstva obrane BiH	DA	NE	DA	DA	DA	NE	DA
4.	JUR Granične policije BiH	DA	NE	DA	DA	DA	NE	DA
5.	JUR Parlamentarne skupštine BiH	DA	NE	DA	DA	DA	NE	DA
6.	JUR Državne agencije za istrage i zašćitu	DA	NE	DA	DA	DA	NE	DA
7.	JUR Obavješćajno-sigurnosne agencije	DA	NE	DA	DA	NE*	NE	DA
8.	JUR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	DA	NE	DA	DA	NE	NE	DA
9.	JUR Ministarstva pravde BiH	JUR Ministarstva pravde BiH nije obavila nijednu reviziju u razdoblju izvješćivanja, niti je dostavila Godišnje izvješće i imala drugih rezultata rada						
10.	JUR Ministarstva civilnih poslova BiH	DA	NE	DA	DA	DA	NE	DA
11.	JUR Službe za zajedničke poslove institucija BiH	DA	NE	DA	DA	NE	NE	DA
12.	JUR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	DA	NE	DA	DA	NE	NE	DA
13.	JUR Ministarstva vanjskih poslova BiH	Djeli mićn o**	NE **	Djeli mićn o**	Djeli mićn o**	NE* *	NE **	DA
14.	JUR Agencije za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka	DA	NE	DA	DA	NE	NE	DA
Napomena: * JUR OSA BiH nije provodila unutarnju ocjenu kvaliteta u 2016. godini jer je 11 mjeseci bilo popunjeno samo radno mjesto rukovoditelja JUR. Od 01.12.2016. g. popunjeno je i radno mjesto unutarnjeg revizora. ** Unutarnja revizija koja postoji u MVP BiH, uspostavljena je kao Ured/Inspektorat koji jednim svojim dijelom obavlja poslove unutarnje revizije, a drugim poslove inspektorata za konzularne poslove u MVP-u. Ovdje je tretiran organizacijski dio koji se bavi unutarnjom revizijom u smislu Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH. U tijeku su izmjene Pravilnika o unutarnjoj organizaciji MVP-a.								

Iz prethodne tablice vidi se da unutarnji revizori u svim jedinicama unutarnje revizije, izuzimajući Jedinicu unutarnje revizije Ministarstva pravde BiH koja nije donijela potrebne planove i dokumente za rad unutarnje revizije, niti je imala bilo kakvih rezultata rada ni u ovom razdoblju izvješćivanja, pošćuju i pridržavaju se metodologije rada i standarda unutarnje revizije. Samo jedna od 14 jedinica unutarnje revizije, Središnja jedinica za unutarnju reviziju institucija BiH Ministarstva financija i trezora BiH, ima i koristi dodatke Priručniku za unutarnju reviziju u svom radu, na koje je SHJ MFIT BiH dala suglasnost.

U sedam jedinica unutarnje revizije u razdoblju izvješćivanja vršena je unutarnja ocjena kvaliteta, a radi se o šest jedinica unutarnje revizije koje su u potpunosti kadrovski popunjene i jednoj jedinici u

kojoj je popunjeno radno mjesto rukovoditelja JUR i jedno od dva predviđena radna mjesta unutarnjeg revizora, a to je JUR Ministarstva civilnih poslova BiH.

U sedam jedinica unutarnje revizije, koje nisu u potpunosti kadrovski popunjene, nije vršena unutarnja ocjena kvaliteta. U ovih sedam jedinica uključena je i Jedinica unutarnje revizije Ministarstva pravde BiH koja nije vršila revizije u razdoblju izvješćivanja.

Ni jedna od jedinica unutarnje revizije nije imala vanjsku ocjenu kvaliteta rada unutarnje revizije u razdoblju izvješćivanja.

Svih 13²⁹ jedinica unutarnje revizije institucija BiH, koje su vršile funkciju unutarnje revizije u razdoblju izvješćivanja, surađivale su s revizorima Ureda za reviziju institucija BiH, kako kroz razmjenu revizijske dokumentacije i revizijskih izvješća, tako i kroz potporu provođenju danih preporuka za unaprjeđenje sustava PIFC-a.

Na temelju navedenih podataka uočava se da u jedinicama unutarnje revizije, koje nisu kadrovski u potpunosti popunjene, angažiranja unutarnjih revizora nisu nadzirana na odgovarajući način, a što je neophodno kako bi se osiguralo ostvarenje ciljeva, osiguranje kvaliteta i razvoj zaposlenih.

Vanjska ocjena kvaliteta učinka aktivnosti unutarnje revizije se, prema standardima unutarnje revizije, provodi jednom u pet godina. Sukladno navedenom, SHJ MFiT BiH planira u trogodišnjem razdoblju poduzeti aktivnosti na donošenju propisa kojima će se unaprijediti i dodatno urediti i oblast kontrole kvaliteta unutarnje revizije.

U Tablici 8. dan je pregled jedinica unutarnje revizije, koje su u tijeku 2016. godine izvršile revizije u institucijama navedenim u Tablici 4, s podacima o ukupnom broju izvršenih revizija i danih preporuka po jedinici unutarnje revizije, kao i područjima revidiranja.

²⁹ Ovaj broj se odnosi na 13 od 14 JUR u institucijama BiH koje su uspostavile UR i on ne uključuje JUR Ministarstva pravde BiH koja u razdoblju izvješćivanja nije imala bilo kakvih aktivnosti i rezultata rada unutarnje revizije.

• Tablica 8.

R. br.	Naziv JUR	Broj osob-lja UR u JUR	Broj konačnih izvješća UR u 2016.g.	Broj danih preporuka UR u 2016.g.	Planiran broj rev. dana po JUR	Broj radnih dana JUR po reviziji ³⁰	Područja revidiranja u 2016.g.
1.	SJUR Ministarstva financija i trezora BiH	4	32	113	733	22	<ul style="list-style-type: none"> - Upravljanje ljudskim resursima - Plaće i naknade plaća - Zapošljavanje državnih službenika
2.	JUR Uprave za nezdravno oprezivanje BiH	4	12	84	600	50	<ul style="list-style-type: none"> - Savjetodavne usluge u razvoju sustava FUK, - Utvrđivanje carinske vrijednosti vozila, - Utvrđivanje carinske vrijednosti robe azijskog i afričkog porijekla, - Uzorkovanje robe u carinskom postupku, - Savjetodavne usluge stručnoj radnoj grupi za uspostavu i razvoj sustava FUK, - Nabava i potrošnja materijala, - Obuka i usavršavanje zaposlenih, - Savjetodavne usluge RG za izradu strategije upravljanja rizicima, - Planiranje i kontrola rada zaposlenih na poslovima sprječavanja krijumčarenja
3.	JUR Ministarstva obrane BiH	4	20	82	510	25	<ul style="list-style-type: none"> - Godišnji popis za 2015.g, - Proces prijema i izdavanja nafte i naftnih derivata u OS BiH, - Realizacija ugovora za ishranu, - Realizacija ugovora za naftu i naftne derivate, - Realizacija ugovora za održavanje vozila, - Proces kupovine avio karata, - Sustav upravljanja i raspolaganja službenim motornim vozilima, - Proces knjiženja perspektivne imovine u jedinstvenom računovodstvenom sustavu, - Proces nabave, skladištenja i raspolaganja sredstvima za osobnu i kolektivnu higijenu, uredski materijal i poklone, - Proces implementacije novog softvera za plaće i personal, - Proces odabira i dodjele pohvala i nagrada za dan OS BiH, - Pripremne radnje i prodaja službenih motornih vozila putem licitacije, - Proces rashodovanja u tijeku godine sredstava u MO i OS BiH, - Blagajničko poslovanje, - Primjena Odluke o visini, načinu i

³⁰ Podatci iz godišnjih izvješća i planova jedinica unutarnje revizije.

							postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz sa posla u 2015, - Proces skladištenja i čuvanja hrane za pripadnike Oružanih snaga i civilnih osoba u MO i OS BiH, - Proces planiranja Kapitalnih izdataka za 2016, - Proces prestrukturiranja proračuna, - Proces podnošenja zahtjeva za povrat PDV, - Proces nabave i realizacije robe
4.	JUR Granične policije BiH	2	5	36	160	30	Popis Proces planiranja i izrade prijedloga proračuna Izdatci za tekuće održavanje i usluge prijevoza i goriva Prihodi od prodaje stalnih sredstava Javne nabave
5.	JUR Parlamentarne skupštine BiH	2	13	94	204	20	Javne nabave Plaće i naknade plaća Planiranje i izvršenje proračuna Postupak nabave usluga servisiranja službenih vozila
6.	JUR Državne agencije za istrage i zaštitu BiH	2	3	56	334	45	Plaće i naknade plaća Upotreba službenih telefona Troškovi naknada zaposlenih
7.	JUR Obavještajno-sigurnosna agencije BiH	2 ³¹	4	14	152	38	Plaće i naknade plaća Putni troškovi Ugovorene i druge usluge Upravljanje ljudskim resursima
8.	JUR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	1	5	9	164	27	Ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu i socijalnu pomoć osoba pod međunarodnom zaštitom Plaće i naknade plaća
9.	JUR Ministarstva pravde BiH ³²	2	0	0	Ne postoji podatak	Ne postoji podatak	Nije bilo revizijskih aktivnosti
10.	JUR Ministarstva civilnih poslova BiH	2	13	80	323	29	Plaće i naknade plaća, Primjena Pravilnika VM BiH o upotrebi telefona Javne nabave, Grantovi neprofitnih organizacija
11.	JUR Službe za zajedničke poslove BiH	1	2	10	166	83	Sustav poslovanja ugostiteljskih jedinica
12.	JUR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	1	3	16	129	43	Upravljanje protokolom i dokumentacijom Uspostavljanje sustava FUK

³¹ Do 01.12.2016. godine popunjena samo pozicija rukovoditelja JUR, a od 01.12.2016.g. i pozicija unutarnjeg revizora

³² Nisu sačinjeni ni Strateški plan, ni Godišnji plan.

							Upotreba službenih vozila
13.	JUR Ministarstva vanjskih poslova BiH	1	7	23	Ne postoji podatak	Ne postoji podatak	Uredsko poslovanje Upravljanje vizama i putnim listovima Sudski sporovi Poslovanje DKP BiH
14.	JUR Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH	1	9	20	104	26	Naknada za prijevoz na posao i prijevoz s posla Troškovi zakupa Dostavljanje garancije za uredno izvršenje ugovora od strane ponuđača Korištenje i održavanje službenih vozila Korištenje službenih telefona
UKUPNO U 2016. godini		29	128	637	3.579 ³³	-	-
UKUPNO U 2015. godini		27	90	443	-	-	-

Iz tablice se vidi da je u 2016. godini, od strane 13 jedinica unutarnje revizije izvršeno ukupno 128 revizija u kojima je dano 637 preporuka, što je u odnosu na 2015. godinu, kada je od strane 11 jedinica unutarnje revizije sačinjeno ukupno 90 izvješća i dane ukupno 443 preporuke, došlo do manjeg povećanja broja izvršenih revizija po jedinici unutarnje revizije (sa 8,2 revizije po JUR u 2015.g. došlo je do povećanja na 9,8 revizija u 2016.g). Broj danih preporuka po izvršenoj reviziji ostao je isti, u prosjeku oko 5 preporuka po reviziji.

U razdoblju izvješćivanja je u 128 obavljenih unutarnjih revizija sudjelovalo ukupno 26 unutarnjih revizora³⁴, na temelju čega proizlazi da je prosječan broj obavljenih revizija po unutarnjem revizoru 4,9. U poređenju s 2015. godinom, kada je obavljeno ukupno 90 unutarnjih revizija u kojima su sudjelovala ukupno 24 unutarnja revizora³⁵, došlo je do povećanja broja obavljenih revizija po unutarnjem revizoru za 1 ili za 26,7%.

4.6. Kontinuirana profesionalna edukacija unutarnjih revizora u institucijama BiH

Kontinuirana profesionalna edukacija (KPE) unutarnjih revizora predstavlja proces u kojem unutarnji revizori u institucijama BiH održavaju razinu svoje stručnosti i kvalitet usluga koje pružaju i postupak kroz koji iste razvijaju i nadograđuju usvajanjem novih znanja kroz dalji profesionalni razvoj.

Zakon o unutarnjoj reviziji institucija BiH i Povelja unutarnje revizije definiraju da je obveza rukovoditelja unutarnje revizije da osigura visok kvalitet aktivnosti unutarnje revizije i da radi na osiguravanju potrebnih obuka unutarnjih revizora, što uključuje pripremu i dostavljanje godišnjeg plana obuke rukovoditelju institucije radi odobravanja i osiguravanja njegovog provođenja.

Obvezu kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH definiraju sljedeći propisi:

- Standardi unutarnje revizije i to:

³³ Zbir radnih dana za vršenje UR jedinica unutarnje revizije koje su dostavile podatke u svojim izvješćima

³⁴ Od ukupnog broja zaposlenih unutarnjih revizora zaključno sa 31.12.2016. godine koji iznosi 29, izuzeta su 2 unutarnja revizora JUR Ministarstva pravde koji nisu obavili nijednu reviziju i 1 unutarnji revizor JUR OSA-e koji je počeo s radom 01.12.2016. godine.

³⁵ Nisu uračunati unutarnji revizori JUR Ministarstva pravde koji nisu izvršili nijednu reviziju u 2015. godini i unutarnji revizori JUR SIPA-e koja je uspostavljena u drugoj polovini 2015.godine.

- Standard 1230 - *Kontinuirano profesionalno usavršavanje* propisuje da su unutarnji revizori dužni unaprjeđivati svoje znanje, vještine i ostale sposobnosti kroz kontinuirano profesionalno usavršavanje.
- Standard 1210 - *Stručnost* nalaže da unutarnji revizori moraju posjedovati znanje, vještine i druge sposobnosti potrebne za izvršavanje njihovih dužnosti.
- Etički kodeks
Jedno od načela Etičkog kodeksa je kompetentnost unutarnjih revizora koja, između ostalog, definira da unutarnji revizori pružaju samo one usluge za koje imaju potrebna znanja, vještine i iskustvo, te da su obvezni kontinuirano unaprjeđivati svoju stručnost, efektivnost i kvalitet svojih usluga.
- Program obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH
Program definira obvezu kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH, teme iz područja i oblasti koje su predmet obuka za KPE, vrste kontinuirane profesionalne edukacije, te obvezu izvješćivanja i evidencije o KPE unutarnjih revizora u jedinici unutarnje revizije. SHJ MFiT BiH obvezna je, sukladno Programu, na temelju izvješća jedinica unutarnje revizije voditi registar KPE unutarnjih revizora u institucijama BiH.
- Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvješćivanja o KPE unutarnjih revizora u institucijama BiH
Odluka definira način bodovanja svake od vrsta KPE koje su definirane Programom, minimalan broj bodova koji su unutarnji revizori u institucijama BiH obvezni ostvariti na godišnjoj razini, kao i način priznavanja kontinuirane profesionalne edukacije obuka koje organiziraju domaće i/ili međunarodne institucije.
- Naputak o KPE unutarnjih revizora u institucijama BiH
Naputak definira način prijavljivanja unutarnjih revizora na obuke iz KPE, dokumentaciju koja je neophodna za priznavanje obuka kao KPE, način vođenja evidencije o KPE unutarnjih revizora u jedinici unutarnje revizije i izvješćivanje SHJ o KPE unutarnjih revizora.

Navedenim propisima definirano je da SHJ MFiT BiH priprema i/ili organizira obuke u svezi s temama iz područja i oblasti koje su predmet obuka za KPE i da dostavlja unutarnjim revizorima u institucijama BiH informacije o održavanju obuka koje organizira samostalno ili u suradnji s domaćim ili međunarodnim pružateljima usluga.

U razdoblju izvješćivanja SHJ MFiT BiH je, sukladno propisima u oblasti KPE, organizirala obuke za stjecanje Certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH, kojima su, pored unutarnjih revizora koji su obvezni proći cjelokupan program obuke (teorijski dio, pismeni ispit i praktičnu obuku) kako bi stekli ovaj Certifikat, u cilju unaprjeđenja svojih znanja prisustvovali i unutarnji revizori iz institucija BiH kao vid kontinuirane profesionalne edukacije. Kroz ove obuke je ukupno prošlo 30 unutarnjih revizora u institucijama BiH. Obuka je trajala 40 školskih sati i ista je održana u razdoblju od 19. do 21. rujna i od 27. do 29. rujna 2016. godine.

Obukama su obrađene, sukladno Programu, sljedeće teme:

- Regulacijski okvir za unutarnju reviziju u javnom sektoru - u trajanju od 5 školskih sati;
- Osnove javne unutarnje kontrole, financijskog upravljanja i kontrole-FUK - u trajanju od 11 školskih sati;
- Metodologija rada unutarnje revizije u javnom sektoru - u trajanju od 14 školskih sati i
- Upravljanje unutarnjom revizijom u javnom sektoru - u trajanju od 10 školskih sati.

Također, u suradnji s Nacionalnom akademijom za financije i ekonomiju Ministarstva financija Nizozemske, SHJ MFiT BiH organizirala je dvodnevnu obuku o upravljanju rizicima i mapiranju poslovnih procesa, namijenjenu državnim službenicima u institucijama BiH koji rade na poslovima

uspostave finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama u kojima su zaposleni. Obuku je pohađalo i osoblje SHJ MFIT BiH zaduženo za razvoj FUK-a i sustava unutarnje revizije, kao i 7 unutarnjih revizora u institucijama BiH u cilju kontinuiranog profesionalnog usavršavanja kroz stjecanje novih znanja i vještina potrebnih za unaprjeđenje kvaliteta usluga koje pružaju.

Pored pohađanja obuka koje organizira SHJ MFIT BiH, unutarnji revizori u institucijama BiH mogu ispuniti obvezu kontinuirane profesionalne edukacije i kroz pohađanje obuka koje organiziraju međunarodne i domaće institucije na teme iz područja i oblasti definiranih propisima u oblasti KPE, kao i kroz vršenje unutarnje revizije, sastavljanje izvješća, formalno stručno usavršavanje, objavljivanje stručnih radova, praćenje stručne literature i po drugim osnovama utvrđenim Programom i Odlukom.

U razdoblju izvješćivanja, od 31 obveznika KPE³⁶ i 14 jedinica unutarnje revizije obvezu kontinuirane profesionalne edukacije nisu ispunili u potpunosti jedino unutarnji revizori Jedinice unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH i Jedinice unutarnje revizije Ministarstva pravde BiH. Unutarnji revizori u Jedinici unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH obraćali su se rukovodstvu institucije sa zahtjevima za odobravanje pohađanje obuka u oblasti unutarnje revizije ali im isti nisu odobreni. Unutarnji revizori u Ministarstvu pravde BiH, osim što nisu vršili funkciju unutarnje revizije u 2015. i 2016. godini, nisu ispunili ni minimum propisanih uvjeta o KPE, kao neophodnog uvjeta za očuvanje i unaprjeđenje stečenih znanja.

Napominjemo da su unutarnji revizori obvezni, sukladno standardima unutarnje revizije, Etičkim kodeksom i propisima u oblasti kontinuirane profesionalne edukacije, unaprjeđivati svoje znanje, vještine i ostale sposobnosti kroz kontinuiranu profesionalnu edukaciju, kako bi efektivno obavljali svoje profesionalne obaveze.

Ukoliko unutarnji revizori ne posjeduju dovoljno znanja i vještine potrebne za kvalitetno izvršavanje njihovih dužnosti može se dovesti u pitanje da li su angažiranja unutarnjih revizora obavljena stručno i da li doprinose unaprjeđenju upravljačkih i kontrolnih mehanizama, dajući odgovarajuće preporuke i savjete u svezi sa aktivnostima koje su predmet revidiranja.

Godišnje Konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2016. godinu dalo je, pored pregleda stanja zakonodavnog okvira unutarnje revizije u institucijama BiH, i kumulativne podatke o izvršenim unutarnjim revizijama u razdoblju izvješćivanja. Efekti unutarnje revizije koji su obuhvaćeni Konsolidiranim izvješćem ogledaju se u kvantitetu i kvalitetu preporuka koje daju jedinice unutarnje revizije u smislu unaprjeđenja poslovanja i funkcioniranja institucija BiH. Efekti unutarnje revizije ogledaju se i u ostvarenom napretku u uspostavljanju i dogradnji sustava javne unutarnje finansijske kontrole i unutarnje revizije, kao i kvalitetu savjetodavnih usluga koje unutarnja revizija pruža menadžmentu institucija.

Rezultati rada unutarnje revizije ogledaju se u davanju kvalitetnih preporuka, s jedne, i u realizaciji danih preporuka i unaprjeđenju sustava finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama koje imaju uspostavljenu funkciju unutarnje revizije, s druge strane. U narednom razdoblju očekuje se dalji napredak u ovoj oblasti, kako kroz povećanje obima i kvaliteta revizijskih izvješća i preporuka koje unutarnji revizori daju, tako i kroz dalje uspostavljanje i jačanje sustava unutarnje revizije i njenih kapaciteta u institucijama BiH. Realno je očekivati da će u tijeku 2017. godine doći i do stvaranja uvjeta za operativno uspostavljanje preostalih jedinica unutarnje revizije, kako je to zaključcima Vijeća ministara i predviđeno, a koje će djelovati sukladno propisima kojima se uređuje ova oblast.

Dodatni efekti unutarnje revizije umnogome će zavisiti i od stupnja i brzine uspostavljanja strukture unutarnje revizije u institucijama BiH, s jedne strane, ali isto tako i od spremnosti menadžmenta i unutarnjih revizora za dalji napredak na razvoju funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH.

³⁶ 29 unutarnjih revizora i 2 zaposlena u Odsjeku za razvoj sustava unutarnje revizije SHJ MFIT BiH

Iz svega iznesenog u ovom izvješću, primjetno je da je u prethodnom razdoblju učinjen dodatni napredak u uspostavljanju i razvoju sustava unutarnje revizije, koji se ogleda u objavljivanju i primjeni propisa kojima se definira sustav unutarnje revizije i funkcionalnog uspostavljanja sustava unutarnje revizije od strane SHJ MFiT BiH, s jedne, ali i u kvalitetu vršenja funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH, s druge strane.

Ipak, stupanj napretka u ovoj oblasti, od strane institucija BiH, mogao bi i morao bi biti na znatno višoj razini čime bi se dao dodatni podstrek u razvoju ove oblasti i približavanju Bosne i Hercegovine i njenog sustava javne unutarnje financijske kontrole europskim vrijednostima.

5. Zaključci Vijeća ministara BiH

5.1. Realizacija zaključaka Vijeća ministara BiH

Vijeće ministara BiH je, prilikom razmatranja Godišnjeg Konsolidiranog izvješća unutarnje revizije za 2015. godinu, na svojoj 53. sjednici održanoj 26.04.2016. godine, usvojilo sljedeće zaključke:

- Zadužuje se Središnja harmonizacijska jedinica da nastavi pružati potporu institucijama koje uspostavljaju jedinice unutarnje revizije, kako bi se uspostavila operativna i funkcionalna struktura unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;
- Zadužuju se institucije Bosne i Hercegovine koje su u obvezi uspostaviti jedinice unutarnje revizije da u što kraćem roku poduzmu sve potrebne radnje u svezi s izmjenama pravilnika o unutarnjoj organizaciji, osiguranjem sredstava i provođenjem procedura za zapošljavanje unutarnjih revizora, kako bi se okončala procedura uspostavljanja i popunjavanja jedinica unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, sukladno zaključcima Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- Zadužuju se rukovoditelji jedinica unutarnje revizije i rukovoditelji institucija kojima se pruža usluga unutarnje revizije da intenziviraju suradnju na unaprjeđenju sustava unutarnje revizije u cilju realizacije zaključaka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i realizacije preporuka unutarnje revizije.

U svezi s usvojenim zaključcima Vijeća ministara BiH, SHJ MFiT BiH je, sukladno svojim nadležnostima i kapacitetima, nastavila s aktivnim angažmanom na realizaciji započetih aktivnosti na razvoju sustava unutarnje revizije u institucijama BiH. To se, prije svega, ogleda u objavljivanju propisa kojima je uređena ova oblast, edukaciji unutarnjih revizora, ali i u praćenje aktivnosti unutarnje revizije i institucija BiH.

SHJ MFiT BiH je o navedenim zaključcima Vijeća ministara BiH upoznala sve institucije BiH i jedinice unutarnje revizije na koje su se isti odnosili i sukladno svojim nadležnostima pružala odgovarajuću pomoć za realizaciju istih.

Značajni dokumenti iz oblasti unutarnje revizije, koji se odnose na realizaciju zaključaka Vijeća ministara su: Odluka o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 49/12), Pravilnik o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 81/12 i 99/14), te Program obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 7/15).

Primjena i provođenje ovih propisa aktuelno je i u ovom razdoblju izvješćivanja. U svezi s tim, potrebno je navesti podatak da je SHJ MFiT BiH zaprimila, uključujući i razdoblje izrade ovog izvješća, svih 17 očekivanih zahtjeva za usuglašavanje pravilnika o unutaršnjoj organizaciji. Svi ovi zahtjevi i prijedlozi pravilnika su detaljno razmotreni, u smislu njihove usuglašenosti s važećim propisima kojima je regulirana ova oblast. Nakon što su pravilnici usuglašeni s navedenim propisima, SHJ MFiT BiH je, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH, dala svoju suglasnost čime su

osigurani uvjeti za nastavak procedure izmjene pojedinačnih pravilnika o unutarnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju.

Stupanj realizacije zaključaka Vijeća ministara BiH može se vidjeti iz podataka datih u Tablici 6.

Iz tih podataka uočljivo je da:

- 7 od 17 institucija do 31.12.2016. godine u potpunosti je realiziralo zaključke VM BiH i to:
 - Ministarstvo financija i trezora BiH,
 - Uprava za neizravno oporezivanje BiH,
 - Ministarstvo obrane BiH,
 - Granična policija BiH,
 - Parlamentarna skupština BiH,
 - Državna agencija za istrage i zaštitu i
 - Obavještajno-sigurnosna agencija BiH,
- 6 institucija je u najvećoj mjeri realiziralo zaključke Vijeća ministara BiH, a to su sljedeće institucije:
 - Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH,
 - Ministarstvo pravde BiH,
 - Ministarstvo civilnih poslova BiH,
 - Služba za zajedničke poslove institucija BiH,
 - Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i
 - Ministarstvo komunikacija i prometa BiH³⁷.
- 4 institucije djelomično su ispunile svoje obveze poduzimajući aktivnosti na stvaranju uvjeta za uspostavljanje unutarnje revizije, a time i na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH, a to su:
 - Ministarstvo vanjskih poslova BiH,
 - Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine – IDDEEA,
 - Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH i
 - Ministarstvo sigurnosti BiH.

Ovdje je potrebno napomenuti da je unutarnja revizija koja egzistira u Ministarstvu vanjskih poslova BiH uspostavljena kao Ured/Inspektorat koji jednim svojim dijelom obavlja poslove unutarnje revizije, a drugim poslove inspektorata za konzularne poslove u MVP-u. Ovim izvješćem tretiran je samo organizacijski dio koji se bavi unutarnjom revizijom. Ministarstvo vanjskih poslova BiH uradilo je novi Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u koji je ugrađena jedinica unutarnje revizije s nadležnostima, organizacijom, radnim mjestima i opisom poslova koji su u potpunosti usklađeni s propisima o unutarnjoj reviziji. Prijedlog Pravilnika u fazi je pribavljanja mišljenja nadležnih institucija, nakon čega će biti upućen Vijeću ministara Bosne i Hercegovine radi dobijanja suglasnosti.

Posebno ističemo da je neprimjereno ponašanje u trošenju javnog novca Jedinice unutarnje revizije Ministarstva pravde BiH u kojoj su zaposlena 2 unutarnja revizora, a koja u dvogodišnjem razdoblju nisu poduzeli nikakve aktivnosti u izvršavanju funkcije unutarnje revizije.

Na kraju možemo zaključiti da aktivnosti na uspostavljanju jedinica unutarnje revizije i njihovog kadrovskog popunjavanja uveliko zavise od stava i aktivnosti menadžmenta institucija, njihovih planova i proračuna, kao i od odobrenog plana zapošljavanja.

³⁷ Očekuje se da će se u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i u Ministarstvu komunikacija i prometa BiH popuniti i staviti u funkciju jedinica unutarnje revizije tijekom 2017. godine.

5.2. Prijedlog zaključaka Vijeća ministara BiH

Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH, sukladno odredbama čl. 24. i 25. Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 27/08 i 32/12), pripremila je Godišnje Konsolidirano izvješće unutarnje revizije, te predlaže da Vijeće ministara BiH, nakon razmatranja Izvješća, donese sljedeće zaključke:

- Zadužuje se SHJ MFiT BiH da nastavi razvijati sustav unutarnje revizije u institucijama BiH i pružati potporu institucijama koje uspostavljaju jedinice unutarnje revizije, kako bi se uspostavila operativna i funkcionalna struktura unutarnje revizije u institucijama BiH;
- Zadužuju se rukovoditelji jedinica unutarnje revizije i unutarnji revizori da pripreme godišnji plan obuke unutarnjih revizora, te da u koordinaciji sa SHJ MFiT BiH provedu planove kontinuirane profesionalne edukacije, kako bi, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH, Standardima unutarnje revizije i drugim relevantnim propisima, unaprijedili svoja znanja i vještine u cilju povećanja kvaliteta usluga koje pružaju;
- Zadužuju se institucije BiH u kojima su uspostavljene jedinice unutarnje revizije da, sukladno relevantnim propisima, planiraju neophodna sredstva za obuke unutarnjih revizora u svojim proračunima, te da sukladno odobrenim planovima obuka i odobrenim proračunskim sredstvima za ove namjene, unutarnjim revizorima omoguće pohađanje obuka;
- Zadužuju se rukovoditelji jedinica unutarnje revizije i rukovoditelji institucija BiH da, sukladno Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, dosljedno primjenjuju propisane procedure kojima je reguliran način potpisivanja i provođenja Povelje unutarnje revizije ("Službeni glasnik BiH", br. 82/11) i Sporazuma o vršenju funkcije unutarnje revizije ("Službeni glasnik BiH", broj 73/12).

Broj: 02-1-16-7-11-23/17

Sarajevo, 28.03.2017. godine

